

NOVI TAVNIK

GLASILO OBCINSKIH ORGANIZACIJ SZDL CELJE, LAŠKO, SLOVENSKE KONJICE, ŠENTJUR, ŠMARJE PRI JELŠAH IN ŽALEC

PORABA

NEENOTNO

Lani so republiške samoupravne interesne skupnosti zamujale z objavo programov, s ponudbo, koliko sredstev bi združevali v okviru svobodne menjave dela za družbene dejavnosti. Letos je bistveno drugače. Koordinacijska komisija izvršnega sveta za družbene dejavnosti in odbor podpisnikov družbenega dogovora skupne in splošne porabe je objavil zasnove programov samoupravnih interesnih skupnosti s področja skupne porabe za leto 1975 in optimistično zapisal: Pričakujemo, da bodo vse temeljne organizacije združenega dela razpravljale o teh vprašanjih do 15. novembra 1974, da bi lahko v novembru na osnovi stališč delavcev v OZD uskladili programe med dejavnostmi, jih ovrednotili in se potem s samoupravnimi sporazumi dogovorili o delu v letu 1975.

Najzanimivejša je zahteva, naj organizacijo teh dogovarjanj vodijo občinski odbori za uresničevanje družbenega dogovora o skupni porabi v najtesnejšem sodelovanju s SZDL, sindikati in drugimi družbenimi dejavniki.

Republiška koordinacijska komisija zasluži pohvalo za zgled. Pravočasno je, kljub neznanjam o predvidenih družbeno gospodarskih gibanjih Slovenije v prihodnjem letu, začrtala vsaj ORIENTACIJSKE NALOGE SAMOUPRAVNIH INTERESNIH SKUPNOSTI (izobraževalne, raziskovalne, za zaposlovanje, kulturne, telesnokulturne, za otroško varstvo, za pokojninsko in invalidsko zavarovanje in iniciativnega odbora za ustanavljanje samoupravnih interesnih skupnosti socialnega skrbstva).

To je dobro.

Ni pa dobro, da je koordinacijska komisija izvršnega sveta pristala na neenotno izdelavo orientacijskih načrtov. Dogovorili smo se o odgovornosti za uresničitev letos spomladi sprejetih obveznosti v delovnih načrtih samoupravnih interesnih skupnosti. Najbrž vsi delavci pričakujemo, da vidimo razmerja med porabo sredstev in med dosežki, uspehi in razvojem v šolstvu, zdravstvu, kulturi in na drugih področjih. Dober gospodar ne gleda le na jutri. Premislil bo, primerjal, računal in ugotavljal, kako je delal včeraj, kako gospodari danes, da bo jutrišnji sad še sočnejši.

Samoupravne interesne skupnosti, ne republiške, ne območne in ne temeljne, ne morejo zaobiti pogleda in poročila o tem, kaj smo v minulem letu, četudi samo za devet mesecev, uspeli opraviti. V kateri dejavnosti smo usmerili sredstva. In kaj snujemo za prihodnje leto. Cemu bomo dali prednost, kaj bo najnujnejši A program in kaj bo B program, če soglašamo s tako mehanično razdelitvijo.

V ponujenih zasnovah programov so interesne skupnosti mlačno in neenotno izpolnile to zahtevo.

In seveda to ni dobro. Občinski koordinacijski odbori na dolg do obveščanja delavcev ne bi smeli pozabiti.

V hvall koordinacijski komisiji, ki je pravočasno stopila pred delavce s programi, pa je nekaj grenkobe, ki gre na račun neusklajenosti in neenotnosti. Kako se je moglo zgoditi, da na začetku družbenega dogovarjanja o skupni in splošni porabi ne nastopajo hkrati republiške in temeljne samoupravne interesne skupnosti. Če tišči vzrok za to neusklajenost v zamujanju občin oziroma temeljnih samoupravnih interesnih skupnosti, potem poglejmo resnici pogumno v obraz in bodimo kritični. V nasprotnem primeru bodo dobili nepotrebno orožje v roke nasprotniki dogovarjanja. Pristaši zakonskega financiranja družbenih dejavnosti, torej starih, preživelih, proračunskih, etatističnih odnosov. V neusklajenosti, neenotnosti in v površnem pristopu bodo hitro spoznali neodgovorno realizacijo enega izmed temeljnih načel ustave, načelo svobodne menjave dela. Vprašujem — koliko temeljnih organizacij združenega dela se bo do 15. novembra sestalo in razpravljalo o zasnovah programov? Najbrž bodo vsi počakali še na osnutke in predloge temeljnih samoupravnih interesnih skupnosti. Nato se bomo začeli enotno, hkrati dogovarjati o splošni in skupni porabi za leto 1975. Četudi še ne bodo znani vsi kazalci gospodarskih gibanj.

Napredka v primeri z lanskim dogovarjanjem seveda ne moremo prezreti. Lani v tem času se nam o programih še skorajda sanjalo ni. Toda zakaj delamo spodrsnjaje takrat, ko nam to res ni potrebno in ko vzbujamo vtis, da nekatere odločitve sprejemamo premalo organizirano in ne upoštevamo realnih družbenih razmer. Jože Volfand

Z UREDNIKOVE MIZE

Na sredinski strani prvič preberite novo rubriko — Zdravnik odgovarja — svetuje. Dr. Milan Bekič, ki ureja rubriko, se je odločil, da najprej predstavi nevarnost raka na dojki. Božesen je danes precej razširjena. Na celjskem območju zbiramo sredstva za aparat za zgodnje odkrivanje raka. Današnji zapis bo pomagal vsem bralkam, da same pravočasno preprečijo razvoj morebitne rakaste tvorbe na dojki. Preberite! Ocenite in pišite! Pošijite vprašanja. Nekaj sem jih že prejel in na vsa bodo odgovorili zdravniki.

Prihodnji NT izide v SREDO in ne v četrtek — zaradi dneva mrtvih. Izšli bomo na 28 straneh.

Danes smo vam pripravili več res zanimivih zapisov — o vlakcu bratstva in enotnosti, o gostovanju Trnovelčanov v Prizrenu in prvo nadaljevanje podlistka z našega izleta v Varšavo.

Vaš urednik

RAZGIBAN MESEC VARČEVANJA — V počastitev meseca varčevanja je celjska podružnica Ljubljanske banke pripravila pester spored zanimivih prireditev in proslav. Mednje je sodila tudi otvoritev pionirske hranilnice na osnovni šoli Slavka Šlandra v Celju (posnetek). Sicer pa so vsi ti dogodki opozorili še na eno odliko — na vzgojo mladega varčevalca in samoupravljalca. Tako se splošna prizadevanja za varčevanje začenjajo že v osnovni šoli in nadaljujejo pri mladincih in zlasti še v organizacijah združenega dela. (Foto: MB)

OBVESTILO

Občinski odbor Zveze združenj borcev NOV Celje obvešča in hkrati vabi prebivalce mesta Celja in ostale občane ob Dnevu mrtvih na osrednje svečane spominske komemoracije, ki bodo v Celju, v četrtek, 31. oktobra 1974, in sicer:

- pri grobnici narodnih herojev na Slandrovem trgu ob 11. uri
- v občinskih zaporih — Stari pisker ob 11.45
- pri grobnici padlih borcev NOV na Golovcu ob 16. uri.

Pri navedenih komemoracijah bodo položili vence predstavniki občinskih družbeno-političnih organizacij, Muzeja revolucije in Skupščine občine Celje, s programom pa bo sodelovala šolska mladina ob sodelovanju godb na pihala iz EMO in KPD »France Prešern« iz Celja.

Občani mesta Celja — spominu mrtvih se poklonimo v čim večjem številu!

Občinski odbor Zveze združenj borcev NOV Celje

AG ŽELEZAR V SRBIJI

Pred dnevi so se iz Srbije vrnili člani amaterskega gledališča Zelezar Store Celje, ki so s predstavo Veronika Deseniška gostovali v Paračinu in Kruševcu.

V Kruševcu so nastopili za člane kolektiva TOZD EMO Celje. Tovarna EMO je ob 80-letnici obstoja pripravila tovarniško srečanje v svojem obratu v Kruševcu, v okviru katerega je po dogovoru sodila tudi predstava amaterskega gledališča Zelezar.

V Paračinu pa so s to uprizoritvijo sodelovali na vsakoletnih oktobrskih srečanjih gledaliških amaterjev Srbije. Predstavo so kljub jezikovnim oviram tamkajšnji gledalci zelo dobro sprejeli in so izralci Zelezarja za svoje kvaliteto izvajanje poželi mnogo aplavza, pohval in priznanj. Obenem so se med gostovanjem spletle med obema amaterskima igralskima skupinama še tesnejše prijateljske vezi, ki bodo poglobile sodelovanje med Paračinci in Celjani. Več o gostovanju preberite v prihodnji številki NT.

November

Spet je mračen tu november, kratek dan in dež prši, veter se z odpadlim listjem poigrava, ki mrtvo zdaj na tleh leži.

Pokrajina v meglo je zavita, zastirta v siv je pajčolan, v praznino novembrsko ovita, čez polje kraka črni vran.

November mesec, mesec smrti, spominja nas na drage vse, ki davno ali šele včeraj od njih smo postovili se.

Spomine lepe in otožne zastirte v sivi pajčolan, november mesec vedno znova obuja na vseh mrtvih dan.

MARA PRAS

TOPER VABI NA OGLED

Poročali smo že, da imajo v Topru v Celju zanimivo likovno razstavo amaterjev — ustvarjalcev. Jutri, v petek, bodo od 15. do 18. ure v Topru na stečaj odprli tovarniška vrata za vse občane, ki si želijo ogledati novo proizvodno hajo in likovno razstavo. Takšna pobuda Topra vsekakor zasluži pozornost.

CELJE

PRIZNANJE DELU

Prireditve in proslave v počastitev letošnjega meseca varčevanja, oktobra, ki sovpada s 50-letnico svetovnega dne varčevanja, 30-letnico Denarnega zavoda Slovenije in 110-letnico Celjske mestne hranilnice, ki jih je pripravila celjska podružnica Ljubljanske banke prehajajo v svoj višek in konec.

Med dogodki prejšnjih dni moramo zlasti opozoriti na tri: na otvoritev pionirske hranilnice na osnovni šoli Slavka Šlandra na Otoku v Celju, na republiško srečanje mladih hranilničarjev ter na večerajšnje skupno slavnostno sejo članov odbora varčevalcev in sveta mentorjev pionirskih hranilnic.

Po zaslugi izrednega razumevanja šolskega vodstva, pripravljenosti pionirjev in seveda aktivnosti celjske podružnice Ljubljanske banke, je celjsko območje dobilo prejšnji teden že 61. pionirsko hranilnico. Njeno otvoritev so povezali z začetkom dela šolske knjižarne, za katero je patronat prevzela Partizanska knjiga iz Ljubljane. Pomembnost pionirske

hranilnice na šoli Slavka Šlandra je tudi v tem, ker je začela delati v koticu, ki je bil za njeno dejavnost načrtovan od vsega začetka. To je tudi prvi primer načrtovanja šole in pionirske hranilnice o njej pri nas. Da bi bilo takih primerov in zgledov čim več.

Posebno afirmacijo je celjska podružnica Ljubljanske banke doživela s srečanjem mladih hranilničarjev Slovenije v Celju. Njena aktivnost in delo pionirskih hranilnic v šolah celjskega območja sta postali vzor za mnoge druge. Sicer pa o prednosti te dejavnosti na celjskem območju govori tudi dejstvo, da je tu približno dve tretjini vseh pionirskih hranilnic v šolah v naši republici. In še nekaj — delo teh denarnih zavodov v malem že usvaja delegatska pota in se tako najbolj prepričljivo vključuje v nove tokove našega družbenega dogajanja. Tudi pionirske hranilnice grejo v korak z družbenim razvojem.

In končno, srečanje članov odbora varčevalcev in sveta

mentorjev, je pozitivno ocenilo poslovno politiko celjske podružnice Ljubljanske banke in v tem tudi vlogo organa upravljalcev banke, to je izvršilnega odbora. Celjska podružnica Ljubljanske banke je postala sestavni del celotnega družbenega dogajanja pri nas, tisti člen, ki v okviru svojih možnosti, aktivno sodeluje pri reševanju gospodarskih problemov in ki dosega izredne uspehe zlasti pri tistih poslih, ki so neposredno vezani na prebivalce.

Med prihodnjimi akcijami moramo še zlasti omeniti izredno zanimivo razstavo v muzeju revolucije, na kateri bodo prvič razstavljeni tudi nekateri pomembni dokumenti o razvoju denarništva in hranilništva pri nas. Razstava drugih dokumentov in seveda jubilejnih novcev pa bo dogodek zase, za vse in ne samo za zbiratelje starega denarja. Sicer pa pripravila celjska podružnica Ljubljanske banke prijetno presenečenje še na sam praznik varčevanja.

M. BOŽIČ

S SEMINARJA NA DOBRNI

V ponedeljek dopoldne se je začel na Dobrni seminar za sekretarje komitejev občinskih konferenc ZKS s celjskega, zasavskega in posavskega območja. Seminar bo trajal deset dni, organizira pa ga izvršni komitej CK ZKS. V programu seminarja so naslednje teme: idejna organizacija in akcijska krepitev Zveze komunistov, metode političnega delovanja, politika gospodarske stabilizacije, sporazumevanje o dohodku in osebnih dohodkih, družbeno planiranje, izgrajevanje družbenoekonomskega sistema, problematika kmetijstva, samoupravno organiziranje delavcev v TOZD in povezovanje TOZD in drugo. V ponedeljek je kot prvi predaval Franc Sali o nalogah komunistov na področju vzgoje in izobraževanja. Franc Sali je predlagal, da bi morala Zveza komunistov v občinah takoj preučiti možnosti nadaljnega šolanja učencev in koliko otrok so letos šole odklonile pred vpisom na drugo stopnjo šolanja, kako je z uvajanjem nove študentske politike, da bi morali v občinah ustanoviti odbore za uvedbo celodnevne šole, se dogovoriti za skrbnejše usmerjanje učencev v pedagoški poklic in oceniti prve izkušnje poučevanja predmeta Samoupravljanje s temelji marksizma. Udeleženci seminarja bodo imeli tudi več srečanj v delovnih sredinah občin celjskega območja. Tako bodo imeli pogovor o samoupravljanju v Gorenju, v Opekarni Ljubečna in Zlatarni. V Celju se bodo udeležili sestanka komunistov v osnovni šoli Store in s člani OO ZK kulturni delavci, imeli pa bodo tudi pogovor na eni izmed osnovnih šol v Zalcu. V tem času se bodo sestali še nekateri politični aktivni občin in se skupaj s sekretarji pogovarjali o uresničevanju stališč CK ZKS na posameznih področjih družbenega dela. Franc Sali je v uvodni opredelitvi namena seminarja dejal, da srečanje sekretarjev ni namenjeno le oceni stanja, temveč tudi dogovoru o konkretni dejavnosti, o poglavitni idejnopolitični akciji Zveze komunistov za realizacijo dogovorjenih delovnih nalog.

Tekst: Jože Volfand
Foto: Drago Medved

Na otvoritvi pionirske hranilnice na osnovni šoli Slavka Šlandra na Otoku v Celju je spregovoril tudi direktor Celjske mestne hranilnice Aleksander Videčnik, ki ima tudi sicer največ zasluge za ustanavljanje pionirskih hranilnic na celjskem območju.

AKTUALNO

Predkongresne razprave v osnovnih organizacijah sindikatov žalske občine so že končane. Delavci so na zborih kolektivov v vseh temeljnih in drugih organizacijah združenega dela razpravljali o kongresnem gradivu, izoblikovali nanj več pripomb in jih posredovali delegatom, ki jih bodo zastopali na kongresu. Razpravljali pa so tudi o programu referenduma v žalski občini.

O tem, kako so potekale razprave v njihovih delovnih organizacijah, smo se pogovarjali s Konradom Gradičem, predsednikom OOS v Garantu Polzela, Francem Skrubejem, predsednikom sindikalne konference v TT Prebold ter Slavkom Gobcem, predsednikom OOS v MIK Prebold.

Konrad Gradič: »V Garantu smo se na razpravo o kongresnem gradivu dobro pripravili, saj smo se najprej na razširjeni seji predsedstev vseh družbenopolitičnih organizacij v Garantu dogovorili o tem, na kaj velja posebej opozoriti in kje naj ima razprava težišče. Sledil je zbor kolektiva, na katerem pa do kakšnih posebnih pripomb na kongresno gradivo ni pri-

šlo. Menili smo, da je gradivo dobro pripravljeno in da ga lahko v predloženem besedilu sprejmemo. Nekoliko dlje smo se zadržali pri osnutku skleпов kongresa, ki nalagajo sindikatu v OZD mnogo nalog. Resnično bo po kongresu dobil sindikat v delovni organizaciji mnogo večji pomen kot ga je imel doslej. Menim, da bomo po kongresu morali najprej zastaviti delo na področju delavske kontrole, kjer še zaostajamo, sicer pa sem trdno prepričan, da bomo svoje delo ustrezno zastavili tudi na ostalih področjih.

Na zboru smo razpravljali še o programu referenduma, ki smo ga podprli, vendar z nekaj pripombami. Predvsem bi radi, da bi izoblikovali prioriteten vrstni red izgradnje objektov ter variantne predloge za izgradnjo nekaterih splošnih objektov, ki so sicer potrebni, a zelo dragi.

Franc Skrubelj: »Pri nas smo se na kongresno razpravo dobro pripravili in jo tudi izpeljali. O gradivu so namreč razprav-

ljali vsi delavci na zborih svojih delovnih skupin, saj je bila razprava lažja in boljša v ozkih skupinah. Izoblikovali smo več pripomb. Ne strinjamo se s predlagano mandatno dobo sindikalnih funkcionarjev, saj bi morala biti usklajena z mandati članov delavskih svetov. Predlog sklepov smo podprli in pozdravili, saj dajejo sindikatu tisto mesto v TOZD, ki mu gre. Nujno pa je, da takoj po kongresu pričnemo z delom. Tudi pri sklepih je bilo nekaj pripomb. Menimo, da bi morali v sklepih ustrezneje opredeliti vprašanje družbene prehrane v delovnih organizacijah, več pa bi lahko povedali tudi o vlogi osnovnih organizacij socialistične mladine v sindikalni organizaciji. Tudi vprašanja članarine niso najbolje rešena, saj je za tako obsežno delo osnovnih organizacij premalo ostaja doma in moramo iskati dotacije.

Razpravljali smo še o predlogu programa za referendum, ki ga močno podpiramo, vendar imamo

pri nas pripombe na ta program, ki je v posameznih točkah je preobremenjen. Menimo, da bi moral program izgradnje objektov splošnega družbenega pomena le nekoliko skrajšati ali pa jih financirati z zunajreferendumskiimi sredstvi.

Slavko Gobec: »Javna razprava o kongresnem gradivu v MIK ni povsem uspela, saj je bila udeležba delavcev na zbo-

ru kolektiva premajhna. Kljub temu smo gradivo temeljito sredelali. Statutarni dogovor o delovanju sindikatov sprejemamo v celoti, le vprašanje delitve članarine nas moti. Menimo, da premajhen delež ostane osnovni organizaciji, ki se čestokrat otepa s finančnimi težavami. Pri predlogih sklepov smo menili, da bi lahko v njih boljše obdelali vprašanja financiranja letovanj delavcev in delavskega tu-

rizna. Po kongresu bomo morali v sindikatih krepko poprijeti za delo, saj so naloge izredno zahtevne in obsežne. V MIK se bomo morali najprej lotiti vprašanj produktivnosti dela ter vseh gospodarskih vprašanj, ki se navezujejo na vprašanja produktivnosti in delitve dohodka po delu. Druga naloga bo nadaljnje poglobljanje samoupravnih odnosov.

BRANKO STAMEJCIC

Konrad Gradič

Franc Skrubelj

Slavko Gobec

ŽALSKI ODMEVI: SAMOPRISPEVEK - DA

V žalski občini se pripravljajo na bližnji referendum, ko se bodo občani odločali za samoprispevek za prihodnjih pet let. Osnutek odloka o razpisu referendumu za financiranje družbenih objektov v letih 1975 do 1980 in programa vlaganj v te objekte je bil objavljen v Novem tedniku, tako da so se občani z njim lahko podrobno seznanili. Zeleni smo izvedeti, kakšno mnenje je o referendumu med občani.

RUDI DIVJAK iz SIP-a Sempeter: »Strinjam se z novim referendumom in upam, da bo uspel. Moje osebno mnenje je, da bi bilo treba menjati prioriteten vrstni red, tako da bi objekti splošnega pomena bili na vrsti zadnji ter bi jih gradili, če bo dosti finančnih sredstev.«

IVAN CETINA iz AERA, obrat Sempeter: »Menim, da bo referendum, za katerega bomo glasovali 8. decembra, uspel. S tem bo naša občina dobila celo vrsto zelo pomembnih objektov od vrtcev, do zbiralnika za industrijsko odplako. Vsekakor pa bodo morale družbenopolitične organizacije zastaviti pri pripravah na referendum ves svoj vpliv.«

BOGDAN KUCER iz Osnovne šole Zalec: »Ves čas, kar trajajo priprave na referendum, dogajanje spremljam ker menim, da so v osnutku zajeti objekti, ki so za občino življenjsko pomembni. Vsekakor mislim, da referendum bo in mora uspeti.«

DRAGO LUBEJ iz Tovarne nogavic Polzela: »Osebno sem prepričan, da bo referendum uspel. Mislim pa, da bo treba osnutek o financiranju družbenih objektov nekoliko spremeniti in sicer po mojem tako, da bi predvidene štiri (dom gasilcev, dom kulture, dom družbenopolitičnih organizacij in skupščino občine) združili v vsaj dva objekta, saj bi s tem izvedbo nedvomno pocenili.«

LEOPOLD BIDEKOVIČ iz Garanta na Polzeli: »Referendum bo uspel. Mislim pa, da občani pričakujejo, in to upravičeno, da bodo o dotokanju in koriščenju sredstev sproti obveščeni, saj gre v takih primerih za njihov denar. O dobri obveščeni pri dosedanjih referendumih lahko govorimo, zato je moje mnenje, da moramo biti tudi v tem primeru dosledni.«

Za samoprispevek je torej »da«, to pa seveda še ne pomeni, da občani nimajo pripomb, tako da bo verjetno v pripravah na referendum osnutek odloka o referendumu in financiranju družbenih objektov treba v nekaterih točkah spremeniti, še kaj dodatni ali odzveti. Prav temu pa je namenjena sedanja razprava.

Tekst in foto: T. Tavčer

CELJE - MESTINJE

CELJE GRADI ŠOLO!

Mestinje je v solidarnostnih akcijah Celja in njegovih prebivalcev nova etapa. Solidarnost, ki je v Celju in občini zaživela nič kolikokrat, je zdaj dobila novo kvaliteto. Obrnjena je k prebivalcem v bližnji sosesčini, ki jih je prizadel potres. In še več. Zdaj ne gre samo za odstranitev posledic, ki so nastale po letošnjem dvajsetem juniju, marveč tudi za pomoč, ki pomeni korak v odpravljanju socialnih razlik.

Za večino od približno sto šoloobveznih otrok, kolikor jih je na območju mestinjske krajevne skupnosti, bo od prihodnjega šolskega leta odpadla več kolometrov dolga pot do šole. Učenci nižjih razredov se bodo poslej šolali doma. Mestinje bo dobilo po zaslugi celjske solidarnostne akcije svojo prvo in novo šolo. Ta pa ne prinaša samo bistvenih prednosti v vzgoji in izobraževanju za najmlajše, marveč bo prav gotovo postala tudi središče kulturnega in prosvetnega življenja v kraju in vaseh, ki so na Mestinje vezane.

Tako bo nova šola, ki bo stala sredi novega delavskega stanovanjskega naselja, prinesla Mestinju nov življenjski utrip. Pa tudi sicer doživlja Mestinje pomembno preobrazbo. Od nekdanjega značilnega prometnega križišča, se je v zadnjih letih razvil

Ta posnetek je v spomin na nedeljo, 20. oktobra 1974. leta, ko je celjska občina tudi formalno potrdila sklep, da zgradi v Mestinju novo šolo.

v močno središče lesne industrije. Vrh tega ima tu svoj obrat tudi Vital. Industrializacija kmečkega območja že kaže svoje rezultate. Nova šola bo dala tej preosnovi nov impulz.

Z zgraditvijo nove šole — imela bo tri učilnice in varstveni oddelek — po zaslugi celjske solidarnostne akcije bodo nastali tudi novi pogoji za navezavo trajnejših vezi med Celjem oziroma med

katero njegovih krajevnih skupnosti in Mestinjem. Tudi te oblike sodelovanja lahko prinesejo koristne pobude v Mestinje in njegovo zaledje.

Po besedah Marjana Ašiča, predsednika izvršnega sveta skupščine občine Celje, ki je vgradil v nedeljo dopoldne skupaj z drugimi najvidnejšimi predstavniki celjske in šmarske občine, temeljni kamen za novo šolo, bo Ingrad

kot izvajalec končal dela najpozneje do dneva mladosti prihodnje leto.

Sicer pa so v nedeljski akciji poleg domačih otrok, ki so dali z recitacijskim nastopom dogodku poseben pečat, godbe iz Rogaške Slatine, sodelovali še predsednik krajevne skupnosti Mestinje inž. Stanko Gobec ter predsednik občinske konference SZDL Šmarje pri Jelšah Jože Gojtan. M. BOZIC

MOZIRJE - ČAJETINA: POBRATIMSTVO

Letošnji vlak bratstva in enotnosti je nudil predstavnikom moziške in čajetinske občinske skupščine ter občinskimi družbeno političnim organizacijam dovolj priložnosti za pogovore o navezavi tesnejših stikov med dvema občinama in njunimi občani.

Stiki med Čajetino in Mozirjem so že stari in so se doslej uveljavljali zlasti na kmetijskem področju. Po sklepu na nedavnem srečanju pa bodo to sodelovanje utrdili s podpisom listine o pobratimstvu dveh občin. Kot vse kaže bo ta slavnost na prihodnjem praznovanju moziške občine, septembra 1975. leta.

Čajetina je po velikosti približno takšna občina kot moziška. Ima okoli 19.000 prebivalcev. Je kmetijsko območje z razvitim turizmom. Po vsem tem ima tudi po tej plati precej skupnega z Gornjo Savinjsko dolino. MB

ŠOŠTANJ: MLADINA PO POTEH

V soboto, 19. oktobra se je v popoldanskih urah zbralo pred hotelom Kajuhov dom v Šoštanju okrog 120 mladincev, ki so odšli po poteh XIV. divizije. Tega pohoda so se udeležili mladi planinci iz celjske in koroške regije, organiziral pa ga je mladinski odsek planinskega društva Celje. V spremstvu nekdanjega borca Franca Slaparja so najprej odšli do Zlebnika, kjer je padeel pesnik Kajuh, nato pa do planinske postojanke na Smrekovcu, kjer so prenočili. Naslednji dan, to je v nedeljo 20., so preko Moziških planin krenili v Ljubno, od koder so se z lepimi vtisi s tega množičnega pohoda odšli na svoje domove. V. K.

VOLITVE: SPLOŠNE DELEGACIJE

Četudi zakon o volitvah delegacij v samoupravne interesne skupnosti še ni izšel, so priprave na volitve, na to pomembno družbeno politično nalogo, ki pomeni nov korak naprej pri uresničevanju ustave, v celjski občini v polnem teku.

Na predlog občinskega koordinacijskega odbora za uresničevanje ustave in konferenci ZK in volilne komisije pri občinski konferenci SZDL naj bi v temeljnih organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih volili splošne delegacije, se pravi po eno delegacijo za delegiranje v vse samoupravne interesne skupnosti. Le v primerih, kjer čutijo posebno potrebo, naj bi se odločili za eno ali več posebnih delegacij za določene samoupravne interesne skupnosti.

Medtem ko naj bi imela posebna delegacija pet članov, jih bo v splošni najmanj deset. To pa je lahko na število samoupravnih interesnih skupnosti — vsega skupaj sedemnajst — preobremenitev za posamezne delegate, ki bi v takem primeru morali hoditi v najmanj dve skupnosti.

Po celjskem predlogu naj bi bile volitve delegacij za samoupravne interesne skupnosti v temeljnih organizacijah združenega dela v četrtek, 5. decembra, v krajevnih skupnostih pa v nedeljo, 8. decembra.

Po delovnem načrtu, ki velja v celjski občini, naj bi bili predkandidacijski postopki končani do 5. novembra. Pri tem je treba povedati, da je okoli 50 % kandidatov že evidentiranih. Druge bo treba dopolniti in pri tem upoštevati sedanje člane skupščin ali drugih organov samoupravnih interesnih skupnosti. MB

ŽALEC: VEČ ZNANJA

V minulem šolskem letu so pa osnovnih šolah v žalski občini zabeležili izredne uspehe. Z izpeljavo programov minulih referendmov so omilili neurejeno stanje in prostorske stiske na šolah v občini, to pa se izredno pozna tudi v kakovosti učno-vzgojnega dela in učnih uspehov. Tako so v minulem šolskem letu zabeležili v občini kar 96,9-odstotni učni uspeh. Najbolje so se odrezali v četrtilih in osmih razredih, presenetljivo najslabše pa v prvih. Vzrok slabšemu uspehu

prvošolčkov je v tem, da je v njih še precej kategoriziranih otrok, ki sodijo v posebno šolo. Imed 4133 učencev žalskih osnovnih šol jih je izdelalo 4003, od 125, ki so imeli popravne izpite, jih je opravilo 90, 35 pa je bilo neuspešnih. S takšnim uspehom so začarani na četrtem mestu v celjski regiji, za Mozirjem, Slovenskimi Konjicami in Velenjem.

Se bolj kot ti so zanimivi podatki o osipu v osnovnih šolah. Ta je v žalski občini izredno nizek — le 17,4 od-

stotka. Najnižji je v Polzeli (10,2 odstotka), najvišji pa v Braslovcah. Ob tem naj pomenimo, da so še pred štirimi leti beležili v občini skoraj 40-odstotni osip, največjega prav na Polzeli, kjer je bilo v osipu nad polovico vseh učencev.

Ce pogledamo območne podatke o osipu, vidimo, da je tu Zalec najuspešnejši. Sledijo občine Slovenske Konjice (19,1 odstotka), Celje (23,4 odstotka), Laško (23,8 odstotka), nato pa še Šmarje, Velenje, Sentjur in Mo-

zirje, kjer je osip 34,7 odstotka.

Vsi omenjeni podatki nedvomno pričajo o pravilnosti vlaganj v osnovno šolstvo v žalski občini iz sredstev referendumu. Opozarjajo pa tudi na to, da velja v osnovno, pa tudi srednje šolstvo vlagati več tudi v bodoče. Prav to je tudi ena osnovnih zahtev programa novega referendumu. Sadori preteklosti in sedanosti obvezujejo za prihodnost.

BRANKO STAMEJCIO

Jutri, v petek, 25. t. m. bo v SLG Celje že tretja premiera letošnje sezone. V režiji Mirča Kraglja bomo gledali ljudsko dramo F. S. Finžgarja »Razvalina življenja«. Nastopili bodo Pavle Jeršin (Urh, oče), Jadranka Tomažičeva (Lenčka, njegova hči), Jana Smidova (Tona, rejnka), Miro Podjed (Martin), Bruno Vodopivec (Ferjan), Jože Pristov (kmet Sirk), Nada Božičeva (Mica, Potovka). Na sliki: Nada Božičeva, Jana Smidova in Jadranka Tomažičeva.

Lesično

ŠOLA PRAZNUJE Z RAZSTAVO S. JAGODIČA

V Lesičnem so iz velikih potreb pred desetimi leti postavili novo šolo. Minuli teden so svečano proslavili ta jubilej, saj so ustanovili prosvetno društvo Lesično-Pilštanj, ob tej priložnosti pa so pripravili majhno retrospektivo slikarskih del akademskega slikarja Staneta Jagodiča, ki je pred leti učil likovni pouk na tej šoli. Ob otvoritvi razstave je bil tudi literarni večer, kjer so brali svoja dela Neža Maurer, Miljenko Strašek in Drago Medved.

Po uvodnih besedah sedanje ravnateljice Angielee Cepinove, je o zgodovini in razvoju šole spregovorila dolgoletna ravnateljica Adela Rautar. Ob tej priložnosti je tudi dobila priznanje za

svoje dolgoletno in nesebično delo na šoli in v kraju. Priznanje sta dobila še Jože Turnšek in Joško Lojen.

Nedvomno je Jagodičeva razstava osrednji kulturni dogodek na celem šmarsko-kozjanskem območju. Slikar je poleg svojih prvih perorisb še iz leta 1962 razstavil tudi najnovejše akvarele, ki jih je pred nedavnim razstavljal v Montrealu v Kanadi. V osnovni šoli v Lesičnem je postavljena takšna likovna razstava, ki sodi v vsako naj sodobnejšo galerijo. Tako pomeni omenjena prireditev v Lesičnem zares dober start novega prosvetnega društva, ki ima sicer velike načrte za kulturni razvoj svojih dveh krajev. dm

S polic študijske knjižnice

Prochazka H.: Praksa industrijske rasvjete, Zagreb 1971. S. 39670.
 Nikolić N. Lj., Lj. Dimitrijević: Enciklopedija energetike, Zagreb 1970. S. 39681.
 Godler R.: Projekcija uskog filma, Zagreb 1967. S. 39690.
 Linnert P.: Die neuen Techniken des Marketing, I. 4. Aufl. München 1973. S. 39733.
 Escarpit R.: Revolucija knjige, Zagreb 1972. S. 39831.
 Weiss G.: Ullstein Porzellanbuch, 4., verbess. u. erw. Aufl. Frankfurt/M. 1972. S. 39889.
 Kirst H.: Moderne Geschäftskorrespondenz, Wiesbaden cop. 1971. S. 39909.
 Ferk F.: Volkstümliches aus dem Reiche der Schwämme, Graz 1910. S. 39919.
 Petrović S.: Priroda kritike, Zagreb 1972. S. 40015.
 Lindemann G., H. Böhkoff: Lexikon der Kunststile, I—II, 43.—57. Tsd. Reinbek bei Hamburg 1972. S. 40300.
 Hayman R.: John Osborne, 2. Ed. London 1971. S. 40414.
 Mursič M.: Uvod v reologijo, Ljubljana 1973. S. 40459.
 Suchodolski B.: Moderna filozofija čoveka, Beograd 1972. S. 40600.
 Schneider H. W.: Istorija američke filozofije, Cetinej 1971. S. 40860.
 Bogdanović M.: Poslovna politika radnih organizacija, Beograd 1972. S. 40705.
 Stanojević G.: Jugoslovenske zemlje u mletačko-turskim ratovima XVI—XVIII vijeka, Beograd 1970. S. 40391/14.
 Salter R., Georg Heyms Lyrik, München 1972. S. 39949.

Teden domačega filma

KAKŠNA KRITIKA

Tudi slovenska filmska revija Ekran bo neposredno udeležena v izvedbi programa Teden domačega filma v Celju od 12. do 18. decembra. Odgovorni urednik Ekрана Denis Poníž bo pripravil in vodil posvet o idejnopolitičnih in estetskih vidikih slovenske filmske kritike in publicistike. O angažiranosti filmske kritike, ki sprotno, z bolj ali manj jasnih estetskih in socialistično angažiranih izhodišč razčlenja repertoarje kinematografov, razgalja idejne razsežnosti avtorjevih zamisli in opozarja na skrite kote filmske kamere. Ti pogledi kamere lahko zabavajo in učijo, žalostijo in angažirajo. Govorijo z nazornim jezikom sedme umetnosti, najbolj množične in komunikativne, včasih najbolj sporne in najbolj lažne, a tudi izjemno iskrene in socialistično angažirane.

Naša filmska kritika je bolj registratorska, glosatorska. In redko kdaj, razen v tistih redakcijah, kjer je dobila odgovorno funkcijo sorializatorja določenega uredniškega koncepta, je zasnovana resno, z izostrenim posluhom za idejne in vsebinske, najčešče neodgrnjene tančice režiserjeve pripovedi in izpovedi. Kajti filmska kultura našega gledalca je še nerazvita. Kotelira s poprečnostjo in se izrazito klanja lažjemu filmskemu žanru. Kritika lahko spreminja neestetično gledalčevo usmerjenost. Ne s pedagoškim, poučevalnim tonom, temveč z nazornim prikazom, s kakšnim metrom bi morali ali bi mogli izmerjati kakovostne ali šibke strani filmske stvaritve.

Na celjskem posvetu ne bo v ospredju le dimenzija angažiranosti filmske kritike. Bo tudi pogovor o tem, kaj sploh imamo na voljo, da filmska kritika znore prebresi otroško bolezen le fabulativnega analiziranja.

ZAVOLOVŠEK RAZSTAVLJA V VELENJU

Knjižnica v Velenju in tamkajšnja Kulturna skupnost v Velenju sta v počastitev občinskega praznika v galeriji Knjižnice v Velenju pripravili samostojno razstavo domačega akademskega slikarja Alojza Zavolovška.

Slikar Zavolovšek, ki je študiral na akademiji likovnih umetnosti v Beogradu, sedaj poučuje likovni pouk na osnovni šoli Gustava Šiliha in estetsko vzgojo na gimnaziji v Velenju. Na razstavi je pokazal 24 akvarelov in 10 oljnatih slik večjega formata. Pretežno prevladujejo pokrajinski motivi iz domačega okolja, nekaj akvarelov pa je tudi iz Primorja.

Na razstavi, ki je dokaj heterogena, je en sam deliški portret v olju in ena figuralna kompozicija delavcev v pogovoru v tehniki akvarela, ki slikarju očito, vsaj tako je razvidno na tej razstavi, tudi najbolj leži.

V. KOJC

15 LET OKTETA

Z vlakom Bratstva in enotnosti, ki je 11. oktobra odpeljal iz Maribora in drugih postaj v Srbijo na obisk bivše štajerske izseljence in pregnance iz let 1941—1945, so odšli tudi člani Saleškega okteta iz Soštanja.

Oktet, ki bo v kratkem slavil 15-letnico svojega obstoja, je imel v Kraljevu, Vrtnjački banji in drugih krajih v tej okolici več samostojnih koncertov za gostitelje nekdanjih izseljencev.

Saleški oktet sestavljajo delavci iz različnih podjetij Saleške doline ter so tudi v Soštanju in Velenju nepogrešljivi pri raznih svečanostih in proslavah. Nastopali pa so tudi že v Avstriji in za primorske Slovence v Opčinah pri Trstu. Naša fotografija prikazuje člane Saleškega okteta iz Soštanja.

V. KOJC

IVAN ŽIVKO

Kolektiv tovarne gospodinske opreme Gorenje, Velenjčani in vsi, ki so ga poznali, so se v sredo, 16. tm. z bolečino v srcih za vedno poslovili od Ivana Živka, direktorja prodaje v Gorenju.

Star komaj petdeset let se je moral posloviti od štolenja. Vmes je prišla prometna nesreča. Bil je motor odgovornega dela, prodaje izdelkov bele tehnike. Bil je organizator novih pristopov v prodaji,

človek, ki ni nikoli poznal besedice ne in ne morem, človek, ki je uspeval tudi zaradi svoje poštenosti, delavnosti. Prav zato so ga vsi, poslovniki in delovni tovariši spoštovali.

Ivan Živko se je rodil v Zagorju. Dlje časa je bil direktor Tobija v Bistrici pri Limbuši, od 1966. leta dalje pa je delal v Gorenju, kjer je bil soustvarjalec njegovega hitrega razvoja.

Odmevi

„Nov predmet ni težak“

Pred tremi tedni smo objavili v tedniku mnenji, ki sta jih o novem predmetu samoupravljanja z osnovni marksizma na srednjih šolah povedali profesorici z ekonomske šole in gimnazije. Danes pa nam bodo o isti temi govorili dijaki srednjih šol.

ANDREJ VERSTOVŠEK, dijak 1. letnika Pedagoškega šolskega centra: »Zelo pomembno se mi zdi, da dijaki spoznajo osnove razvoja socializma in samoupravljanja. Poznati moramo njuno znanstveno razlago. In prav zato se mi zdi predmet Samoupravljanje in osnove marksizma tako pomemben. Dal nam bo osnovno znanje, ki ga bomo uporabljali tudi potem, ko se bomo zaposlili. Dijaki radi poslušamo nov predmet. Tudi za učiti se ni težak, vsaj meni ne dela nobenih preglavic. Mislim, da je večini dijakov nov predmet všeč.«

MARKO MAJER, dijak 1. letnika Gimnazije: »Dobro je, da smo dobili v srednjih šolah tak predmet, saj moramo kot bodoči samoupravitelji poznati te stvari. Iz dnevnega časopisja pa osnov, ki jih potrebujemo, ne moremo dobiti. Šolski različno sprejemajo nov predmet. Enim se zdi lahek in so navdušeni nad

njim, drugim pa dela težave in ga zato odklanjajo. Vendar pa se mi zdi, da bo ravno ta predmet dal osnovo za krepitev samoupravnih odnosov med dijaki in učitelji na šolah.«

MAJDA SEKOL, dijakinja 1. letnika Vzgojiteljske šole: »Pri predmetu Samoupravljanje in osnove marksizma sem nekatere stvari že prej poznala, vendar pa je še veliko stvari, ki so mi popolnoma nove. Zdi se mi, da nam bo dal nov predmet tisto osnovo, na ka-

teri bomo gradili spoznanja in znanja tudi v bodoče. Dijaki ga različno sprejemajo. Nekateri z zadovoljstvom, da bomo spoznali še nekaj več, drugi pa ga imajo samo za dodatno breme v šolskem urniku. Šele čez štiri leta pa bomo lahko dokončno rekli, kaj smo od novega predmeta pričakovali in kaj nam je od pričakovanega dal.«

Z današnjim prispevkom smo prikazali še drugo stran medalje — mnenje dijakov o novem predmetu na srednjih

šolah. Dijaki so zadovoljni, zavedajo se, da jim bo dal nov predmet več osnov za spoznavanje širših procesov naše družbe. Najbrž ne bi bilo odveč, če bi kdaj drugič stopili še k njihovim staršem in povprašali, kako gledajo na nov predmet v srednjih šolah. Tudi starši so vključeni v učno-vzgojni proces! Zato bomo zbrali tudi njihova mnenja in nato anketo sklenili s komentarjem.

DAMJANA STAMEJČIČ

Andrej Verstovšek

Marko Majer

Majda Sekol

DOGODKI

VRH NAD LAŠKIM: MLADINA DELA

Po krajšem predahu je mladina na Vrhu zopet začela z delom. Prvzaprav je to samo nekaj mladincev in mladink tistih, ki so člani dramske skupine. V aktivu na Vrhu pripravljajo dramska skupina novo uprizoritev veseloigre. Premiera bo ob koncu tega leta. Sedaj, ko so že prebrskali prve težave na odru, so se odločili, da bi bilo lepo, če bi z delom tudi nadaljevali. Sicer je malo težje za kader, vendar to ne bi smel biti problem za tiste, ki imajo voljo do takega dela in življenja. S prvo igro so imeli lep uspeh glede na sorazmerno kratek čas delovanja in slabo finančno stanje. Ne, tega ne bi smeli trditi več danes, ker je kulturna skupnost iz Laškega veliko pomagala pri nabavi opreme in ureditvi prostora.

S takšnim delom pa bi morali v kraju, kakršen je Vrh, nadaljevati. Vrh je danes kraj, ki ni več težko dostopen, obenem pa je tudi lepa izletniška točka. Res je, da še marsikaj manjka. Manjka predvsem prostorov za razne kulturne prireditve, pa za sestanke in zborovanja. V Vrhu je samo šola in ena solidna gostilna, pa še gasilski dom, ki še ni do konca urejen. Občani sanjajo, kako lepo je sedeti na stolih nove dvorane in telovadnice. Upajmo, da se bodo te sanje nekoč res uresničile, tudi tu, na samem robu kozjanskega območja.

Zato ne bi bilo slabo, če si pridete ogledat uprizoritev te igre in s tem tudi dati svoj delež k ugledu in razvoju te krajevne skupnosti.

B. F.

ŠMARTNO OB PAKI: CESTA JE ASFALTIRANA

Dela na cesti Rečica ob Paki—Podgora so v kljub dežju lepo napredovala. Preteklo sredo so končno položili tudi asfalt, le bankine še niso urejene. Zelja nas vseh je, da bi tudi krajevna skupnost Polzela asfaltirala ostali del ceste v Podvinu, ki leži na njenem območju. Če se bo to v kratkem zgodilo, bo voznja z avtobusom v Celje precej bližja kot okoli na Letuš in Braslovče. Na drugi strani pa bo tudi gora Oljka imela več obiskovalcev, posebno tujcev, ki se do sedaj s svojimi avtomobili niso upali voziti po tako razdrapani cesti, kakršna je bila do sedaj. Ljudje so čakali, dolgo čakali, a vendar dočakali, da se jim je želja izpolnila.

TEČAJ ZA VOZNIKE

Avto moto društvo v Smartnem ob Paki je zopet razpisalo prijave za tečaj za voznike motornih vozil, in sicer za kategorije A, B in F. Prijaviteljev je bilo toliko, da niso mogli vseh sprejeti. Seveda niso vsi iz Smartnega ob Paki, temveč tudi iz drugih krajevnih skupnosti. V te tečaje se radi prijavljajo tudi od drugod, ker jih je pri končnih izpitih le malo, ki bi tečaja ne dovršili. Sicer pa ni čudno, saj ima avto-moto društvo kvalificirane predavatelje in učitelje praktičnih voženj. Društvo je prešlo ob svoji 25-letnici uspešnega in plodnega dela ob letošnjem občinskem prazniku občine Velenje Kajuhovo nagrado.

LEPA ZBIRKA ZA KOZJANSKO

Upokojenci iz Smartnega ob Paki so zbrali za oškodovance po potresu na Kozjanskem 4610 dinarjev, kar je precej lepa vsota. Dva med njimi sta dala vsak po 500 dinarjev in to Dragan Dajč in Fanjka Selšnik. Upokojenci iz Smartnega so se res lepo izkazali. Posnemanja vredno!

POLZELA: DELO DO 1980

Krajevna skupnost Polzela je imela preteklo nedeljo zbor delovnih ljudi in občanov. Zbora se je udeležilo okrog 50 občanov te krajevne skupnosti. Vinko Kolenc je v prvi točki dnevnega reda podal osnutek odloka o razpisu referenduma za financiranje družbenih objektov od leta 1975—1979 in program vlaganj v te objekte. Občani so se z referendumom strinjali, dodali pa so še nekaj svojih predlogov, ki naj bi jih v osnutku upoštevali. Za tem je predsednik KOSZM Polzela Ivan Poteko razložil nov statut krajevne skupnosti Polzela, ki so ga občani sprejeli. Izvolili so 30 delegatov konference krajevne skupnosti Polzela, za predsednika pa je bil izvoljen Vinko Kolenc. Sprejeli so še predlog del v krajevni skupnosti Polzela do leta 1980. Med najvažnejšimi deli so: ureditev obhodne steze in javne razsvetljave v centru Polzela, asfaltiranje ceste v Podvinu, na Bregu in Ločici, ureditev soseske Polzela, ureditev ceste Polzela—Založe in drugo.

T. Tavčar

KOKARJE—PRIHOVA: ASFALT

V Gornji Savinjski dolini sta zdaj tudi Kokarje in Prihova dobili asfalt na cestah. Vrednost vseh teh del v Kokarjih je okoli 24 milijonov starih dinarjev. Asfaltirali so cesto v vasi in tudi priključek. V akciji je sodelovala enota JLA, sicer pa so sredstva prispevali občinska skupščina, delovne organizacije in občani.

Na podoben način so dela opravili tudi v Prihovi, kjer je vrednost asfaltiranja okoli 36 milijonov starih dinarjev. Tudi tu so modernizirali cesto v vasi in uredili priključke na glavno cesto.

Tako sta se Gornjemu gradu in odseku Smartno ob Dret—Brdo, kjer so asfaltiranje opravili prejšnji mesec, zdaj priključili še Kokarje in Prihova.

CELJE: SVEČANA AKADEMIJA OZN

Konferenca klubov OZN Celje priteja ob dnevu OZN v veliki dvorani Narodnega doma v Celju, danes 24. oktobra ob 18. in 20. uri svečano akademije pod pokroviteljstvom UJV Celje.

Ob 18. uri bodo nastopili pevski zbor I. osnovne šole, člani SLG Bogomir Varas, Anica Kumer, Ljerka Belak in Branko Grubar ter pevec Olo Pestner in Franjo Bobinač ob spremljavi ansambla Vokalni.

Ob 20. uri pa bodo na sporedu nastopi mešanega pevskega zbora ZPD France Prešeren, članov SLG Mire Podjeda in Janeza Starine ter godbe ljudske milice Ljubljana.

Čisti dohodek prireditve je namenjen za opremo oddelka intenzivne nege v celjski bolnišnici.

Kamin, dimnik št. 1
SCHIEDEL — YU —
v Evropi
PGP
GRADNJA ŽALEC

MLADOST NA VOZIČKU

ko lepa punčka! Res sko-
da. Ali pa: »Gospa, mi-
slim, da se vaš otrok ne
bi smel igrati z drugimi.
Ta bolezen je nalezljiva!»

Kako to boli! Vendar še vedno je upala. Treziko so drugi operirali, ko je bila stara osem let. Zadnje upanje! Toda splahnelo je, ko deklica ni shodila. Z obrazov zdravnikov je nesrečna mati lahka prebrala usodo svojega otroka. Treziki ni pomoh! Trezika ne bo več hodila! Mati in otrok sta se vdala v usodo. Ta tako bistra punčka je bila. V šoli bi bila gotovo med najbolj pridnimi. Vendar mora v šolo! Mati je storila vse, da bi svoje dekletce vsaj delno usposobila za življenje. Nosila jo je h govornim vajam, ki so pripomogle, da je Trezika počasi začela izgovarjati besede. Precej nerazumljivo toda toliko, da se je lahko sporazumevala. Z mnogo volje se je Trezika trudila, da so jo njene roke pričele malo bolje ubogati. Mati jo je vsak dan nosila, vozička ni imela, v takratno pomožno šolo. Naučila se je pisati in brati. Ko bi njene roke bile bolj spretnosti kot so, bi se morda lahko izučila kakšnega poklica. Toda ... Trezika je še danes nesamostojno bitje, ki je močno odvisno od svoje požrtvovalne matere.

Zdaj je stara trideset let. Mati ljubeče skrbi zanjo. Ob sončnem vremenu jo v vozičku pelje na sprehod, doma pa družno posedata pred televizorjem in si krajšata čas z vezenjem in pletenjem. Trezika rada bere in tako lepo veže s svojimi okornimi rokami. In piše tudi zelo lepo. Prvzaprav je v toplini svojega doma srečna. Ko bi jo le pogostejše kdo obiskal! Tako rada se v prijetni družbi nasmeji. Le dobro oko lahko opazi v njenih očeh kanček otožnosti. Za trenutek obrne glavo proč in pogleda v tla. Morda takrat za hip pomisli o svoji usodi, usodi mladega dekleta, ki ga je težka bolezen priklenila na invalidski voziček. Za celo življenje.

Ko sem odhajala, mi je Trezika pozorho, a s težavo zapela gumb na plašču. Roka se mi je kar sama dvignila in pobožala njeno žametno lice. Rešla sem ji: »Trezika, še bom prišla!»

D. POŠ

Zgodilo se je čez noč. Težka in kruta bolezen je za vedno zapečatila usodo živahnega in lepega dekletca ... Trezike Kostanjšek iz Kovinarske ulice 4 v Celju. Ohromela je! Pričela se je huda življenjska preizkušnja za njeno mater, ki še danes, ko je Treziki trideset let, ljubeče skrbi zanjo.

Obiskala sem ju. Mati je s solzami v očeh začela pripovedovati in počasi se je pred mano spletla podoba življenja dekleta, ki ga je bolezen priklenila na invalidski voziček za celo življenje. Podoba trpeče in ljubeče matere ...

li kodrolaso deklico in nemo zmajevali z glavo. Kaj storiti? Prva leta po vojni zdravil za paralizo še ni bilo moč dobiti. Specialisti v Ljubljani so se odločili, da bodo Treziki operirali noge. Mati je s strahom in upanjem čakala, kaj bo. Nič. Trezika po operaciji ni shodila, njene roke so bile še vedno mlahave, govoriti ni mogla, tudi slinje ni mogla požirati. Ubogi otrok je trpel, trpela je njegova mati. Tako lepa in živahna punčka je bila, nena-

li kodrolaso deklico in nemo zmajevali z glavo. Kaj storiti? Prva leta po vojni zdravil za paralizo še ni bilo moč dobiti. Specialisti v Ljubljani so se odločili, da bodo Treziki operirali noge. Mati je s strahom in upanjem čakala, kaj bo. Nič. Trezika po operaciji ni shodila, njene roke so bile še vedno mlahave, govoriti ni mogla, tudi slinje ni mogla požirati. Ubogi otrok je trpel, trpela je njegova mati. Tako lepa in živahna punčka je bila, nena-

PO LETOŠNJEM VLAKU BRATSTVA IN ENOTNOSTI

UTRIPAJO TUDI MLADA SRCA

V Trsteniku: Skupina nekdanjih izseljencev iz laške občine na železniški postaji (levo) pritrjuje predsedniku občine Rudiju Grosarju, ki se zahvaljuje za povabilo in prisrčen sprejem (na desni skupaj s predsednikom trsteniške občine Strahinjo Lazičem).

NEKOČ: 1941.

Vagoni, v katerih so drugače prevažali živino, so bili tokrat namenjeni ljudem. Na oknih rešetke. Za njimi jok in zaskrbljujoč pogled, ki je vpraševal: KAM? Ob ljudeh cule in ničesar drugega.

Ob vagonih vojaki. Čelade s kljukastim križem. Noži na puškah. Škornji, ki so ničkolikokrat udarili v človeško telo.

Transport je odpeljal. Smer Srbija.

DANES: 1974.

Vagoni, v katerih se vedno prevažajo ljudje. Okna brez rešetk. Za stekli smeh in vesel pogled, ki je vpraševal: KDAJ BOMO TAM? Ob potnikih prtljaga z darili?

Ob vagonih godbe na pihala, pionirji, govorniki, cvetje in sonce. Veliko sonca, ki je prebilo oktobrski dež. Kape z zvezdami. Na drogovih in palicah naše zastave? Namesto škornjev roke, ki so ničkolikokrat resnično prijateljsko objele drugo roko.

Vlak je odpeljal. Vlak brez voznega reda. Vlak poln src, ki so potovala k tistim srcem, ki so jih med vojno sprejela. Smer Srbija.

zmal, da je bilo resnično naporno.

Na priložnostnem sprejemu v hotelu Ravno je predsednik občine Čuprija povedal, da ima njihovo mesto 18 tisoč prebivalcev, od tega je kar 7500 delavcev. Poprečni mesečni osebni dohodek je 1940 din, po vojni pa so zgradili 6500 stanovanj. Letno jih zgradijo 350, od tega 50 v družbenem sektorju. Center mesta je izredno lepo in moderno urejen z velikim trgov, medtem ko so ostale prikupne nizke hišice razposajeno raztresene ob širokih in dolgih cestah na vse strani in se izgubljajo tam med polji.

Ob tem ne smemo pozabiti, da posvečajo izredno veliko pozornost šolstvu in da so prav cejnjeni po medicinskem šolskem centru za srednji kader. Imajo tudi nekaj industrije in dokaj velik kmetijski kombinat. Razveseljivo je, da se pri njih vse močneje uveljavljajo tudi nekatera celjska podjetja, zlasti še Libela, Topor, Aero in Zlatarna, obstojajo pa možnosti tudi za druge. Libela ima v Čupriji svoj servis, kjer je osem zaposlenih, od tega šest monterjev. Gradimir Radosavljevič in Vidoljko Nikolčić, ki je šef servisa, sta povedala predstavniku matičnega podjetja Jožetu Sedovniku, da imajo veliko dela, saj so daleč naokrog edini tovrstni servis. Pokrivajo celo Črno goro, Kosmet in bližnjo ter daljnjo okolico, tako da je njihov radius delovanja kar 600

kilometrov. Libela ima trenutno 5 servisov (Novi Sad, Zrenjanin, Beograd, Niš in Čuprija), pripravljajo pa še dva (Split in Skopje).

Ob našem obisku so v grafičnem podjetju Mladost odprli tudi nov obrat samotepihni etiket, ki je prvi te vrste v Srbiji. Pomembnost tega obrata je v tem, da je pri projektu z vsemi ostalimi potrebnimi instrumenti sodeloval celjski 9ero. Nov obrat, ki je moderno urejen in v katerega so investirali dva milijona novih dinarjev, kar vsekakor drži. Ob tem moramo še omeniti sodelovanje osnovne šole Hudinja z osnovno šolo Džura Jakšič in uspešen nastop pevskega zbora »France Prešerena« tako v Čupriji, kot v Senjskih rudnikih, Kruševcu in Svetozarevu.

Za razvijanje prijateljstva med Slovenci in Srbi pa je bil deležen posebnega priznanja Ivan Kramer, predsednik občinskega sindikalnega sveta Celje. Med mnogimi obiski, ki

so se vrstili kar po tekočem traku, smo našli toliko časa, da smo obiskali tudi Cedomirja Stevanovića in njegovo ženo Jeleno. Cedo je »penzioner«, star 68 let, žena pa gospodinja (postregla je z odličnim burekom, da se je ceditilo!). Stanujeta v nizki, prijetni hiški, okoli katere je nekaj vrta. Sta proč od mestnega vrveža, kot dedek in babica v samotnem, prijetnem gradu. Cedo je mož, ki je prehodil skoraj pol sveta, saj je med drugim bil tudi v Alžiru pa Albaniji in Franciji, kjer se je perfektno naučil francoščine. O njej bi se lahko pisali pa po vsejemo samo to, da je bil tudi eden izmed tistih, ki je med vojno ponudil stanovanje oz. sobo slovenski izgnani družini. »Rekli so mi, če bi nekoga vzel. Pa sem rekel, če sva dva pa naj bosta še dva, saj bo za vse dovolj prostora.« pripoveduje Cedo in se iskriivo smeji izpod sivih las. Sprejel je Ferda Primca iz Celja, ki je bil s svojimi 73. leti vsekakor eden najstarejših udeležencev letošnjega vlaka. Ferdo je potoval v Srbijo z drugim transportom leta 1941 in ima še zdaj doma spravljene originalni spisek vseh tristoletih Slovencev, ki so takrat z njim potovali v izgnanstvo.

Cedo: »Bili so dobri in mirni, radi smo jih imeli.« Ferdo: »Bili so dobri in domače smo se počutili pri njih. Hvala!«

Potem smo videli sobo, kjer so Primčevi živeli med vojno. Spomin! V tistih dneh je verjetno bi-

lo veliko podobnih spominov.

Vse skupaj smo zabeležili s poroko. Da, prav ste prebrali. S pravo, pravcato poroko med Slovencem in Srbkinjo. Vse skupaj je »zakuhala« stara mama, da sta se »ta mlada« dva tako dolgo gledala in opazovala, da sta med letošnjim vlakom rekla »da«. Ne sicer na vlaku, ampak v tistih dneh in to pred matičarjem v Čupriji. Poročila sta se Gordana Krstić iz Čuprije in Darko Zavšek iz Celja. Ona je končala gimnazijo, on je zaposlen v Cinkarni. Oba bosta stanovala najprej v Celju, potem pa v Zalcu, kjer s bosta uredila stanovanje v prijetni hišici. Tako je bil rojen par, ki bo na najboljši konkretni način nadaljeval bratstvo.

Bili smo na poroki. Peko se je in plesalo, da je bilo jo! Vsa daljna in bližnja »žlahta« (pa tudi mi!) jima je zaželela srečno na poti življenja. Njuna cesta naj bo resnično bratstva!

In tako smo odpotovali. Rekli smo si hvala in nasvidenje v Sloveniji. Vlak je prisopihal in odpeljali smo se v noč iz tople Srbije proti domu. Ko je drdral vlak skozi noč sem nehote razmišljal, kako je lepo če nisi sam in če povsod najdeš iskrenega prijatelja. Vsi pa so ne kako s spoštovanjem gledali v par narodnih nož, ki so jih gostoljubni gostitelji dali izdelati prav za to priložnost. V svetlem ovitku sta stala Srbkinja in Slovenec!

Ali ni nekaj simboličnega v tem? Prepričan sem, da je.

In dragi gostitelji: pričakujemo vas, da boste tudi vi nekaj dni naši gostje. Naj vlak dobi vzni red in naša srca postanejo eno.

Najbolj pomembno je, da za vse to vse bolj utripajo tudi mlada srca...

Težko je le v nekaj besedah opisati množico vtisov, ki so dobesedno preplavili nekdanje izseljenke in člani občinske delegacije iz laške občine v pobratenem Trsteniku. Ze na železniški postaji so predpevale besede navdušenja in se utrinjale solze ganotja. Kako ne. Vselej gostoljubna Srbija je kdove kolikokrat že dokazala, da ne pozna višje vrednote od gosta v svoji hiši. Ko da je potnikom bilo po nekaj urah vožnje že hudo po domu, so trsteniški otroci v pozdrav prepevali slovenske pesmi in dekleta so s piadnje in košar potrosila med potnike dobrote, kot pred 34 leti, ko so le-ti resnično onemogli od lakote omahovali v gostoljubne roke.

Rekli smo na kratko. Ze prvi večer presenečenje. Če rečejo v Trsteniku svečan koncert, je to kultura na vrhuncu. Nastopili so: dramska umetnica Marija Crnobori, književnica Jara Ribnikar, pianist Ranko Tudor in kitarist evropskega slovesa Jovan Jovičić. V nedeljo so zjutraj predstavniki Velenja, Ormoža in Laškega zabetonirali temeljni kamen na bodoči velik avtobusni postaji, ki bo služila občinama Trstenik in Vrnjačka banja. Po tej slovesnosti so gostje bili na obisku pri tabornikih, ki to noč niso zatisnili očesa. V akciji, posvečeni 30. obletnici osvoboditve, so osvobajali in branili Trstenik. Tisti najmlajši in odrasli. Izlet čez pogorje Goč, skozi vinorodno Zupco, čez Kruševac in njegovo edinstveno »Slobodišče« na Jastrebac je bil doživetje svoje vrste. Za dolgim omizjem so se zbrali vsi. Za omizjem, ki se je šibilo od dobrot.

»Nema više jadne Srbije,« je v Aleksandrovcu na stopnišču modernega in veličastnega kulturnega doma vzkliznil nekdanji izseljenec Otmar Križnik. On in njegovi nekdanji sotrpini so to primerjavo mogli natanko izmeriti. V Trsteniku so na dan tridesetletnice osvoboditve vzdali temeljni kamen za nov dom kulture. Čez štiri leta bo brez dvoma blestel v vsem svojem sijaju in namembnosti, kot je pred letoma vzidan temelj za novo hladilnico pokril velik sodoben objekt, ki že služi svojemu namenu. In tako se iz nekdanje podeželske varošice razvijala moderno mesto.

Ta prepričljiv vtis nagle rasti spremija še drugi vtis o izrednem patriotizmu. Ne samo, da vsak občan, naj bo šolar ali ded, pozna zgodovino svojega ljudstva. Vsi vedo vse o svojem kraju, o tovarnah, o šolah in drugih stvarih in vsi so ponosni in veseli vsega, kar so v teh tridesetih letih zmogli. In zmogli so veliko.

Blagor vsakemu, ki to srce bije prijateljsko, bratško in gorje onemu, ki mu ledeni v sovraštvo. Kajti največja vrednota je srbskemu človeku gost v hiši — vendar v svobodni hiši.

TONJE VRABL
JURE KRASOVEC

ZDRAVNIK ODGOVARJA - SVETUJE

VPRAŠANJE: Na celjskem območju že dalj časa dobro poteka akcija za nakup aparata za zgodnje odkrivanje raka na dojkah. Zakaj je akcija pomembna, ali bolje, kaj sploh predstavlja ta huda ženska bolezen — rak na dojkah in kako jo preprečujemo — za odgovor na to vprašanje smo zaprosili dr. Milana Bekčiča, ki bo tudi urejeval rubriko Zdravnik svetuje — odgovarja.

Množični pojav raka je eden še nerešenih problemov sodobne družbe. O raku še vedno ne vemo vsega, vendar mnogo več kot pred leti. Proučevanju nastanka in zdravljenja te bolezni namenijo vsi veliko pozornosti ter vlagajo za to nemalo denarja in naporov. Sodobna medicina je omogočila občutni napredek, predvsem pa spoznanje, da bolezen lahko zdravimo, če jo čim bolj zgodaj ugotovimo. Zgodnji rak je v visokem odstotku ozdravljiv in zdravljenje bolnika neredko poteka kot marsikatera druga bolezen.

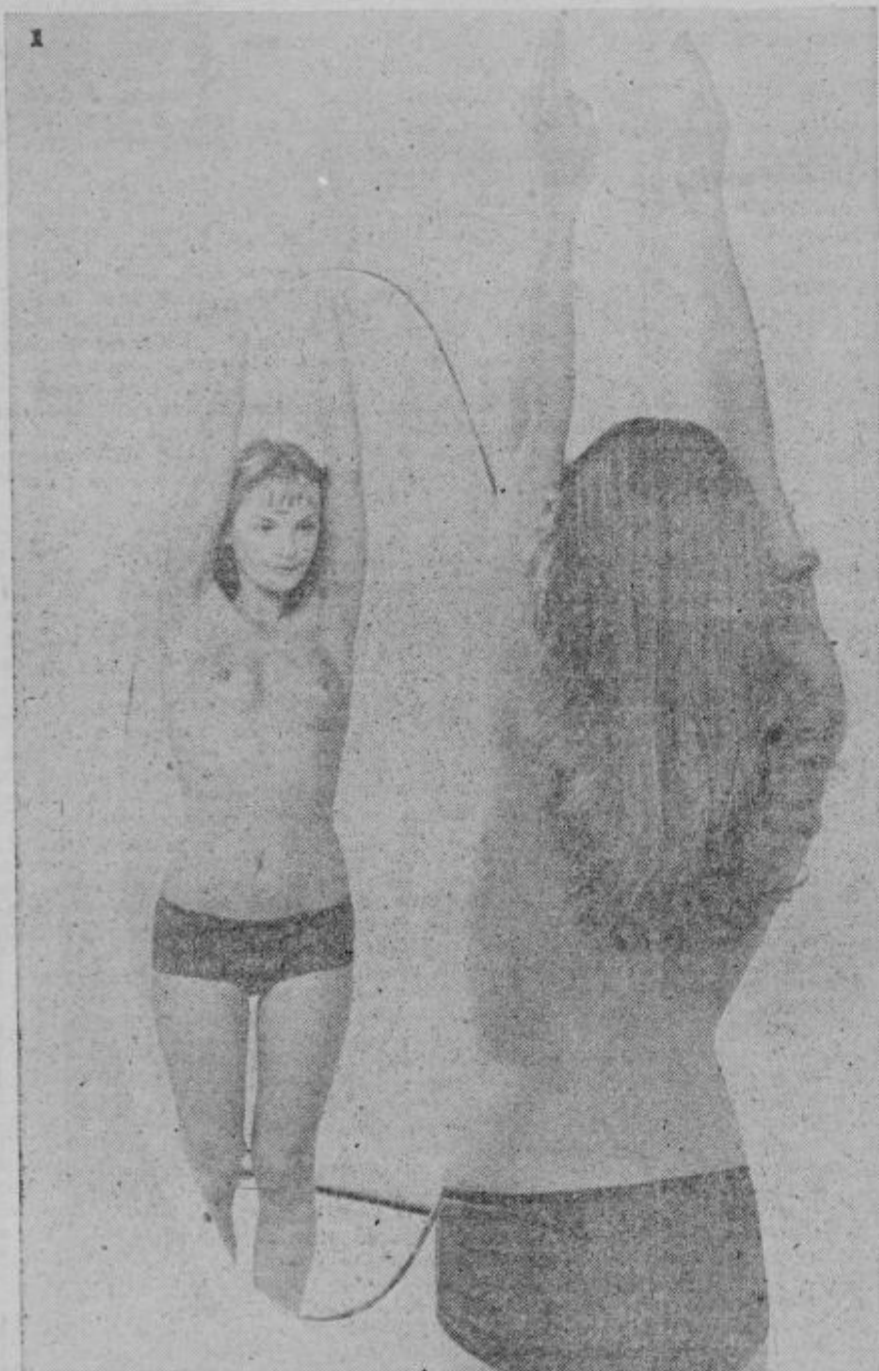
Preprečevanje, odkrivanje in zdravljenje raka naj bo skupna skrb družbe, zdravstvenih delavcev, od specializiranih ustanov do domačega zdravnika in patronažne sestre.

Zgodnja diagnoza raka je možna, ker so nam danes na voljo ustrezne preiskovalne in diagnostične metode.

Pri začetnem raku na dojkah so uspehi zdravljenja zelo dobri in približno 80 % žensk preživi 5 let. Epidemiološki podatki kažejo 33 obolevj na 100.000 prebivalcev ali 16 % raka pri ženskah. Število žensk, ki obolevajo za rakom na dojkah neprestano narašča. Kljub temu, da je dojka dostopna za pregled, pride dve tretjini žensk na zdravljenje šele takrat, ko je bolezen že napredovala. Pri vsaki zatrdlini v dojki in pri vsakem izcedku iz bradavice je treba takoj ugotoviti naravo procesa!

Zdravnikom ne bo težko z že preizkušenimi raziskovalnimi metodami posamezno spremembo na dojkah točno ovrednotiti.

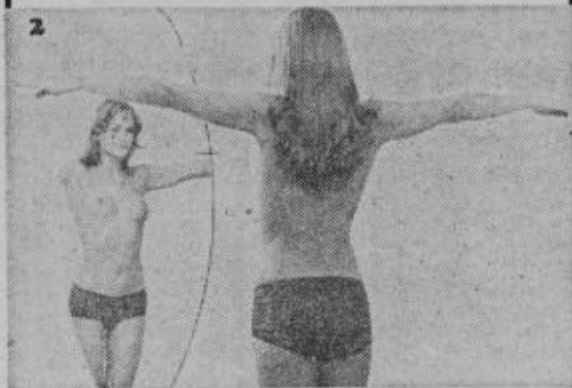
Za bralce Novega tednika posredujemo preventivno metodo v borbi proti raku na dojkah francoskih zdravnikov dr. Meignanta in dr. Lidnieresa iz revije Paris Match. To metodo lahko preizkuša vsaka ženska, in sicer tako, da enkrat mesečno — peti dan po začetku menstruacije — izvaja naslednje gibe v stoječem in ležečem položaju:

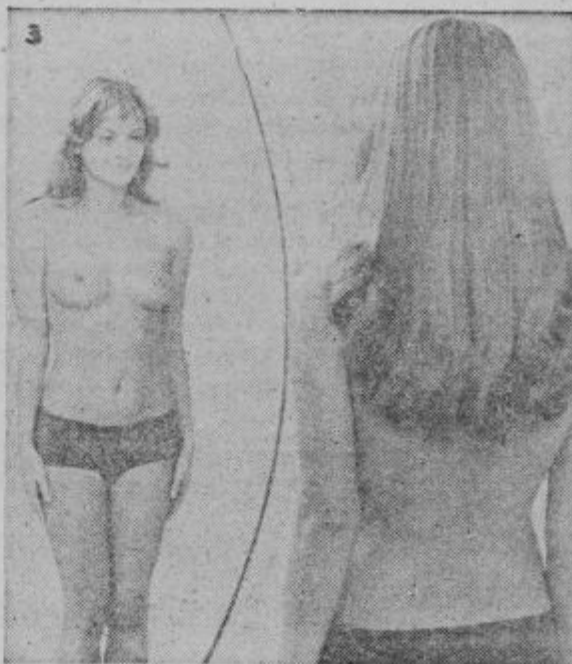
1. Roke dvignite v iztegnjeni drži visoko nad glavo; dojki pri tej drži morata biti simetrični, bradavici ležita v isti horizontali.

Gibi v ležečem položaju

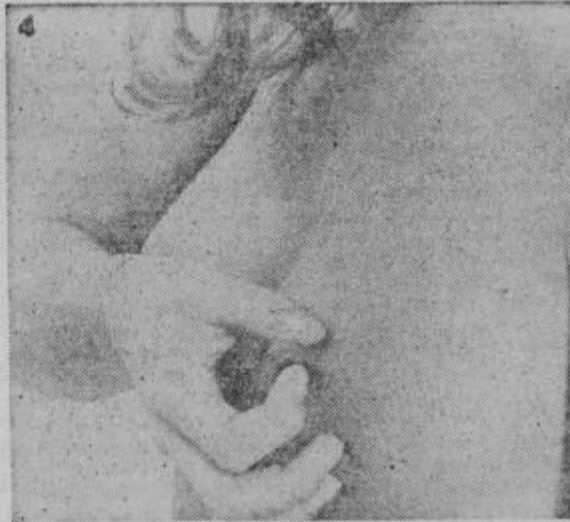
Gibi v stoječem položaju

2. Isti pogled na dojki, roke iztegnjene horizontalno.

3. Roki sta ob telesu, pogled prav tako usmerjena na dojki.

4. Skrbno opazujte bradavici na dojkah, če ni na njih kakšne ranice ali kraste, nadalje si stiskajte bradavici in pri tem opazujte, če ni izcedka.

1. Povlecite bradavico

2. Položite blazino pod zgornji del dojke in dojkah otdlin.

4. Preiščite enako spr

O vsaki r
zdravnikom. V
zanemarijo sv
lahko usodno

GLUMACI OSVOJILI PRIZREN

Gledališka omika se zrcali v vsakem narodu. Je njegova last, ki jo neguje, ohranja in sloves ponese med druge narode.

Renesansa nekaterih slovenskih gledaliških amaterskih zborov nas je v zadnjem času prepričala, da pristna in ustvarjalna zagnanost, ki je bila že od nekdanj last gledaliških komedijantov, še živi. Ena takih je Zarja iz Trnovelj v Celju, zato je bila tudi izbrana, da reprezentira slovensko gledališko ljubiteljsko dejavnost na VEČERIH BRATSTVA V PRIZRENU.

»Tebi, pobratenemu mestu Prizrenu, poklanjamo srečanja na VEČERIH BRATSTVA z željo, da se zberejo amaterji vseh narodov in narodnosti v njem leto za letom.«

Veličasten spomenik, dva streljaja iz Prizrena, simbolizira idejo bratstva med narodi. Postavljen je v spomin legendarnemu prijateljstvu med pripadnikoma različnih narodov. RAMIZ SADIK, Albanec in BORIS VUKMIROVIČ, sta bila partijska funkcionarja med vojno ujeta. Mučili so ju skupaj, potem pa so hoteli Ramiza izpustiti. »Skupaj sva se borila in skupaj bova umrla.« je odgovoril Ramiz in s prijateljem stopil pred puške.

»Najljubša in najtoplejša je beseda bratstvo,« je v uvodnem trojezičnem pozdravu (najprej v albanskem, potem srbohrvaškem in turškem), poudaril predsednik SZDL Prizrena Borivoje Zivofrevič.

Da beseda bratstvo ni votla in prazna smo Slovenci, ki smo prišli v Prizren, opazili na vsakem koraku. Najprej smo se srečali z njihovim mo-

tom, potem nas je s preprostostjo linij pretresel spomenik bratstvu in končno smo sami spoznali, da je sožitje narodov (Albancev, Turkov, Črnogorcev, Srbov, Makedoncev, Romov), lahko vzgled ostalim narodom. Kot smo izvedeli, to tudi je, saj vsako leto prihajajo sem koroški Slovenci, da bi s sabo odnesli prgišče njihove strpnosti.

Prizrenski intelektualci vedo povedati, da so jih stoletja suženjstva, ko so se menjavali gospodarji, trdo prekalila. Po vojni pa noben narod ni dovolil, da bi se dvignil nad drugega. Živijo skupaj, imajo trojezične šole in povsod napise v treh jezikih. Na trgovinah, plakatih, šolah ali najbolj zanemarjeni delavnici. Prizrenčane to ne čudi, zdi se jim umevno samo po sebi, ker je tako, v slogi, je možno načrtovati in pričakovati uspeh.

IZ PRIZRENSKE SKICIRKE

Slikovit muzej stare arhitekture na prostem — Prizren nas je očaral že

ob našem prihodu. Blesnel je v lučkah in prikri-val podobo, ki smo jo uzrli naslednji dan. Bil je sončen, umit in barvit v hišicah pod srednjeveško trdnjavo Kaljaj, kamor so počepnile pred nekaj desetletji. Stari del mesta z znamenito Sinan pašino mošejo, turškimi kopelmi in Bogorodico Ljeviško, skrbno čuvajo ter so ponosni nanje. Novo mesto se razvija čisto zase na drugi strani Bistrice, ki teče skozi Prizren. Če čutijo potrebo, da zgrade poslovno svažbo sredi mesta, to naredi z izjemnim posluhom za staro. Nič visokih stolpnic, nič megalomanije, le tenak čut za starosvetnosti in Prizren bo ostal še nadalje tak, kot smo ga srečali na vsakem koraku. Ozke, slikovite ulice, hiške, ki se drže za roko, da se v bregu ne bi izgubile, zaprta dvorišča, po katerih teče voda naprej k sosedu, male obrtne delavnice z naj-finejšim filigranom na svetu, slaščičarna pri slaščičarni z najboljšim pivom, kavarnice, kamor zahajajo samo moški, čevapčarije s pečeno papriko, ki jo pod soncem

ni enake, prijazni obrazi, vijudnostna opozorila domačinov, slikovite noše posameznih vasi, obvezna bela pokrivala in prav nič ženske sramežljivosti na obrazih deklet — to je le delček barvne palete iz prizrenske skicirke. Med to barvitost so se na vsakem koraku pomešali otroci, na kupe otrok. Poprečna družina ima v teh krajih še vedno osem otrok, zato građe tudi največ šol. V izobrazbi vidijo Kosovčani svoj napredek, ki je že do zdaj skokovit. Veliko vlagajo tudi v industrijo, ker bi radi svoje prebivalstvo obdržali doma. Še vedno jih veliko odhaja v tujino, v zadnjem času tudi šolani ljudje. Teh je vedno več, ker na Kosovem v prvi vrsti skrbe za šole. Mladina ni več nepismena in tudi z osnovnošolske izobrazbo se ne zadovolji. V Prizrenu imajo gimnazijo, več srednjih in visokih šol ki so vse izredno polne.

ZARJANI NAVDUŠENO ZAIGRALI

Je kaj čudnega, da je potem mlada ekipa trnoveljskih igralcev, ki je prišla v Prizren zato, da manifestira slovensko gledališko igro, zaigrala tako kot še nikoli, niti na domačem odru? Po vsem tem, po iskrenem in bratskem sprejemu, po barvitosti prizrenskih razglednic, po trdnosti tovarištvu, ki je bilo med nekaterimi sklenjeno že pred leti?

Ceprav smo se iz Celja odpravili v silovitem dež-

ju, je dobra volja med igralci naraščala iz ure v uro. Po dveh dneh vožnje skozi Bosno, Črno goro in Srbijo smo sklenili prijateljstvo z Brdavsom, Martinom Krpanom, cesarico in cesarjem ter ostalim dvornim osebjem, ki je nastopalo v Javorškovih Manevrih, odlični satiri na naše kulturne razmere v preteklosti in polpreteklosti.

Homogena ekipa, sestavljena predvsem iz mladih igralcev, je pehar dobre volje prinesla že s seboj. Očarana od prizrenskih pejsažev, od prijaznosti ljudi in od prvobitne ideje komedijanstva, ki jo sleherni član skupine nosi v sebi in jo ustvarjalno neguje, je prekosila samo sebe. Naenkrat je moč Martina Krpana preplavila oder in dvorano. Boj z Brdavsom je najprej sprožil aplavz pri odprti sceni. Temu jih je sledilo še več. Končalo se je z ovacijami in iskricami v očeh vseh Stovencev, ki so predstavo gledali. Med njimi je bilo nekaj slovenskih fantov, ki služijo tod vojaški rok. Ginjeni so bili prijatelji, ki so dobili v dar piaketo bratstva, ginjen je bil režiser Stefan Žvižej in ginjeni smo bili vsi mi, ki smo drugi dan hodili po Prizrenu. Stopih smo v trgovino in že ti je roko stisnila prodajalka. »Stišala sem, da ste Slovenci včeraj bili izredni. Škoda, da nisem več dobila kart.« Smehljal se nam je kofedžija za vogalom, čeprav nas je prejšnji dan postrani gledal, ko smo — Slovenke — pile kavo pri njem. Čistalec čevljev pred

hotelom Theranda, kjer smo bivali, nam je obetal popust, če zaigramo še enkrat. Pri tem je dodal, da je visoko kvalificiran, ker je čistil pred leti čevlje na ljubljanskem tromostovju.

Martin Krpan pa je že pospravil svojo kobilico v trebuh mercedesa, ki ga je odlično krmaril Kompasov voznik Medo. Varno nas je vozil po dolini Morače, preko črnogorskih serpentin, do morja. Po Dubrovniku je strašil jugo in še Brdavs se je sprehajal po njem pod dežnikom. Jerica bi se skoraj stopila, cesarju se teklo od brade, cesarica pa je imela mokro v čevljih. Nič radi nismo v stakem Dubrovniku prenočili, zato smo se drugi dan zgodaj odpravili naprej. Pa ne na Dunaj, ampak kar na Slovensko. Nek sv. Trojci, ampak preko Like in liške Krajine, skozi Zagreb, domov. V Celje. Fantje so zaigrali na pleh muziko brez instrumentov (med potjo so odkrili v neki gostilni še steklenico lozovače) in s hripavimi grli smo prišli v Trnovlje.

Slovensko poslanstvo na Večerih bratstva je bilo končano. Izpolnjeno. »Namenili smo se, da živimo in delamo za svoj narod in ni je sile, ki bi nas zmotila.«

Tako je to misel v edninski obliki zapisal Cankar pred desetletji. Velja še danes, potrjena za vsak narod posebej in zvezana s trdno vezjo bratstva in enakosti.

ZDENKA STOPAR
Fotografija:
VIKTOR BERK

KONUSOVIH 80 LET

STAVKA

V 30. letih tega stoletja so imeli delavci v Jugoslaviji le malo možnosti za zaslužek. Delavci so morali potrpežljivo prenašati izkoriščanje, saj je bila celotna politika tedanjih vladajočih krogov naperjena proti njim. Včasih pa je pri delavcih prekipelo in prišlo je do stavk, kot na primer maja 1937 v Lavričevi usnjarni v Konjicah.

Stavka usnjarjev v Konjicah sovпада v čas, ko si je Stojadinovičeva vlada in njegova JRZ z vso vneto prizadevala, da bi onemogočila delovanje delavskih strokovnih organizacij, ki so bile članice mednarodnih strokovnih zvez in po fašističnem vzorcu čim bolj kontrolirala vsa socialistična gibanja in delavsko-zasčito.

Redba o določanju mezd, sklepanju kolektivnih pogodb, poravnavanju in razsodništvu, ki je bila izdana 12. februarja 1937, je svobodo delavskih akcij občutno omejila in uvedla tako imenovani pomirjevalni postopek, po katerem naj delovni spor v podjetju rešuje poseben paritetni odbor, ki ga na srezi ali pa pri banski upravi predstavljajo zastopniki delodajalcev in zastopniki državne oblasti kot predsednik odbora. Sklep razsodniškega odbora je bil obvezen za vse sprte stranke, pred pomirjevalnim postopkom kot tudi med njim pa je bila vsaka prekinitve dela prepovedana in kazniva. Razumljivo je, da je bila ob takojš-

njih odredbah vsaka svoboda delavskih akcij praktično onemogočena.

Med delavci Lavričeve tovarne se je konec aprila leta 1937 začelo šušljati, da bo v kratkem lastnik tovarne odpuštil večje število delavcev. Ko pa so te vesti potrdili tudi uradniki, je med delavci prekipelo in najodločnejši so začeli razmišljati, kako bi se delodajalcu postavili po robu.

Takšnih delavcev, ki so od časa do časa prebrali kak članek v delavskih listih in nekaj vedeli o organiziranju delavskega razreda, ni bilo veliko. V Lavričevi tovarni so bili med delavci, ki so v organiziranju delavskega razreda nekaj vedeli, tudi Simon Ulčnik, Andrej Tomše in Franc Bobik. Bili so najaktivnejši in skrivaj so se oglašili pri advokatu dr. Reismanu v Mariboru, ki je pogosto branil delavce. Dr. Reisman jim je dejal, da bo do težko kaj dosegli, če se ne organizirajo. Dejal je, naj se obrnejo na Zvezo združenih delavcev v Ljubljano, ker je režim JRZ rabil razredne sindikate in so dovoljeni samo vladni. Če pa delodajalec ne bo ustregel njihovim zahtevam, naj hkrati pričnejo tudi stavkati — za vzrok pa naj navedejo poleg groženj odpustov tudi ponižanje in zmerjanje Slovencev s strani tujerodnih uslužbencev. Dr. Reisman jih je tudi povezal z delegatom te zveze — kot se sedaj spominja Si-

mon Ulčnik, se je ta delegat pisal France Preželj.

Upokojeni usnjar in eden od pobudnikov za stavko Simon Ulčnik iz Blata o teh dogodkih pripoveduje takole:

»V tovarni smo živeli v silno težavnih razmerah. Delovni dan je bil poleti od sedmih do dvanajstih in od enih do petih popoldne. Takrat še ni bilo ne kosila in ne malice, tudi zaslužili smo tako slabo, da je družina doma stradala kljub temu, da smo tudi sami lačni garali kot črna živina. Plače so se povprečno gibale okrog 24 dinarjev na dan, za ženske pa so bile precej nižje (po podatkih Delavske zbornice iz Ljubljane je v tistem času znašal ekstenčni minimum za posameznika 727 dinarjev in za štiričlansko družino 1657 dinarjev na mesec). Razmere so se še slabšale, ker je rasla draginja, plače pa so ostajale enake. Delali smo v temnih, vlažnih in zatohlih prostorih. Pri delu so nas priganjali in nemalokrat zmerjali z nemškimi zasrnavalnimi izrazi, če je kdo le zagodrnjal, so ga že postavili na cesto. Redkokdaj je prišel v tovarno kak delavec od drugod, kajti do takih je bil tovarnar nezaupljiv, če pa je prišel, navadno ni dolgo ostal. Samo omenil je, da imajo drugod karkoli boljše, in že je bil odpuščen kot prekleti rdeči hujskač. Delavci so morali celo pri volitvah ravnati tako, kot je Lavrič naročil.«

Predstavnik zveze združenih delavcev je prinesel v Konjice letake in prijavnico za zvezo, v nedeljo 3. maja pa so imeli delavci v katoliškem domu velik zbor. Zbor-

Na svečani seji delegatske skupščine, ki je bila v počastitev občinskega praznika v Slovenski Konjicah, so podelili številna odlikovanja in priznanja zaslužnim občanom in usnovam. Med nagradenci je bil tudi kolektiv Industrijskega kombinata Konus, ki ga odlikoval tovariš Tito z redom dela z zlatim vencem. Visoko odlikovanje sta iz rok predsednika skupščine Filipa Beškovičnika prejela Ivan Umnik, predsednik delavskega sveta Konusu in Jure Pokorn, generalni direktor kombinata Konus. (Foto: Viktor Lušev)

vanje se je pričelo ob 8. uri, na njem pa je bila velika večina Lavričevih delavcev, poleg njih pa je bil prisoten tudi delegat iz Ljubljane. Ustanovili so podružnico Zveze združenih delavcev. V to zvezo se je včlanilo okoli 120 delavcev od skupno 191.

»Že naslednje jutro — v ponedeljek — nas je Lavrič nekaj nad 60 poklical k sebi, nas ozmerjal in sporočil, da smo odpušeni«, pripoveduje Simon Ulčnik. »Tako smo organizirali in napovedali štrajk, ki se je začel v torek. Že ob šestih uri zjutraj smo obkrožili tovarno, da bi preprečili stavkokazom dostop na delo. Bili smo pre-

pozní, saj jih je bilo že 60 v tovarni. Mi, bilo nas je okrog 120, smo zastražili vse vhode. Dovož premoga v tovarno smo preprečili tako, da smo poleg pred konje in vozove. Prvi razgovor med našim odborom in Lavričem je bil na sreskem načelstvu. Razprave smo se udeležili Tomše, Bobik in jaz, z nasprotni strani pa Lavrič in njegov advokat dr. Sbrizaj. Dosegli nismo nič. Naslednji dan je bila razprava na banovinski inšpekciji dela. Tu je Lavrič pristal na 5 odstotno povišanje mezd, mi pa nismo bili zadovoljni, ker je še vedno trmasto vztrajal pri odpustu delavcev. Pozne-

je so se pogajanja nadaljevala v Konjicah, a naše intencije se je zastopal delegat Združenih delavcev. Po nedeljskih je moral tovarnar kloniti, ker mu je štrajk lal škodo na kožah v jam sodih in v skladiščih in ni mogel dostavljati hrstavkokazom zaradi vztrajati naših straž. Pristal je na 7 odstotno povišanje mezd in na šestdnevni letni dopust. Prav tako je moral vzeti zanj na delo delavce, ki vodili štrajk in sklenili z delavci kolektivno pogodbo.«

(Prihodnjič: Kolektivna godba)

DO VARŠAVE IN NAZAJ (1) PIŠE: DRAGO MEDVED

VELIKO PRIČAKOVANJE

Kdo se ne bi veselil takšnega izleta. Nima človek vsak dan priložnost rajzati do daljnje Varšave in vmes videti tudi druge pokrajine in ljudi. Zato že kar na začetku še enkrat hvala vsem — žalski Gradnji in celjskemu Izletniku, ki sta omogočila vsem izžrebancem tednikove nagradne igre obisk in ogled Varšave, ki je brez dvoma ostala vsem v trajnem spominu kot veliko in herojsko mesto. Zdaj pa na pot, kajti zamude niso lepa čednost.

Da je temu res tako, so dokazali vsi potniki, saj so prišli na zbirno mesto do minute točno. Se v megli je spalo Celje, ko smo se vkrcali na Izletnikov avtobus, ki ga je vseh pet dni varno vozil nam že dobro znani šofer Toni Naglič ali kakor so mu pozneje ženske na avtobusu rekly smož s šar-

mantnim nasmehom». Do Slovenskih Konjic ni skoraj nihče nič spregovoril, kajti tam so vstopili naši zadnji nagradenci, vsi do sekunde točni, potem pa nas je pozdravil simpatični glasek naše Irene — točneje, Irena Krepel je bila naš vodič ves čas potovanja, čeprav smo na Poljskem dobili okrepitev

v prav tako simpatični Graženi...

Da ne bom preveč zadržal v komplimente našim vodičkam, pri tem pa pozabil na bistvo poti. Skratka, naša Irena nas je pozdravila v imenu Izletnika, Milan Seničar pa kot »vodja puta« s strani Novega tednika in Radia Celje. Bil je to za-

res ubran duet v jutranjih urah, ko smo jo rezali proti avstrijski meji. V avtobusu je bila domala tišina. Utrujenost? Veliko pričakovanje. Marsikdo bo prvič prestopil državno mejo in prvič videl carinike. Domala vsi pa smo prvič potovali na Poljsko, v Varšavo. In kar je bilo najvažnejše: bila je megla

in ko se je dvignila, nas je čakal lep sončni dan.

Smo že na meji. Formalnost pač, tudi lep pozdrav in že smo na avstrijski strani. Ne bom omenil, koliko steklenic domače kačje sline je legalno prešlo mejo. A verjemite, z dobrim namenom. Ne za prekupčevanje in s tem v namene koristoljubja. Ne, ampak iz čiste stare slovenske navadice, da ga pač človek rad da na zob, posebno še takrat, kadar gre na potep po širnem svetu in mu je pri srcu topleje. Da potem tudi kakšno domačo reče in ko je dobra volja na višku, tudi kakšno domačo zapoje. Samo zato smo imeli slivovko s seboj. In mislim, da se nisem zmotil, če rečem, da je bila najboljša od Svetkove mame iz Podvina pri Polzeli. Tudi avstrijski car nik nas

ni prešteval. Le srečno vožnjo nam je zaželel in že smo bili skoraj v Gradcu. Vse se je ravno prebujalo, ljudje so se odpravljali v službe. Mi pa izletniki in dobra volja se je stopnjevala. Najprej si je vsak dobro ogledal svojega soseda, ker je tudi Irena tako rekla, da si mora vsak svojega soseda zapomniti. Za potem, ko bomo hodili lulat in da ne bomo koga kje pozabili.

No, kmalu smo bili na znamenitem prelazu na poti na Dunaj na Semeringu. Čeprav je bilo lepo sončno dopoldne, pa je veter strupeno vzel preko naših hrbtov, tako da smo se kaj hitro porazgubili po krémah in iskali topel čaj, nekateri pa kar pivu. No, med temi sem bil tudi sam, da mi kolegi ne bodo očitali, da izkoriščam položaj, ko pišem to reportažo in jih tunkam v alkohol, sebe pa s čajem kropim.

Ker si je vsak dobro zapomnil svojega soseda, ni nihče ostal na Semeringu in smo vsi srečno prispeli na Dunaj. Nismo pa pustili trebuha zunaj, kajti kljub vsej poetičnosti tega izleta in duhovnemu bogastvu njegovega poslanstva je moralo ostati vedno nekaj časa za čisto fiziološko biološko zadovoljevanje stolišnih potreb, se pravi, treba je bilo jesti. Od vseh nas je bil najmanj požrešen naš mercedes, saj je naenkrat spll 150 litrov nafte in je to količino prežvekoval celih 600 km. Kot sem že omenil, prispeli smo na Dunaj.

Pogled na avstrijski parlament iz avtobusa. Pred parlamentom stoji velik kip Palas Atene.

Značilna dunajska ulica, vsa polna vrveža, napisnih tabel in ljudi. Pa lepe in polne trgovine...

VOJAŠKE VAJE - KOKARJE 74

PIŠE DRAGO MEDVED

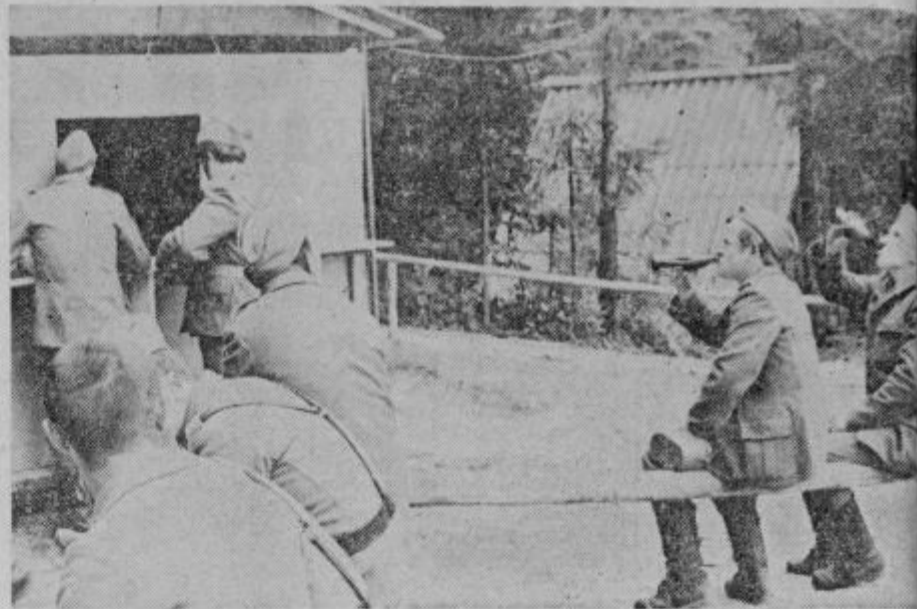
VEDNO SI VOJAK

Za vojaško življenje je značilno to, da človek spozna, koliko se da narediti, recimo, v petih minutah. Ali pa v desetih. Čas, ki je odmerjen po jutranji telovadbi za umivanje in urejevanje pred zajtrkom — je kratek. Sicer pa tudi okoliščine ne dopuščajo, da bi se kdo predolgo motovilil okoli šotora. Vode je za vse dovolj in ko se takole zjutraj ob petih umiješ do pasu z ledeno mrzlo vodo in otreš z brisačo, si pripravljen na vse. Najbolj prijeten je seveda glas trobente, ki kliče k zajtrku. Od kuhinje že prijetno diši, kovinske porcije zarožljajo in vrsta se odvijeta proti kuhinji, točneje — pro-

ti kotlu ali kakor mu vojaki pravijo — »kazan.«

Zajemalka sega globoko do dna, da je za vse enako mastno. Makaroni! Kaj bi brez njih v vojski? Ali pa brez pasulja. Samo, da je slednji navadno na jedilniku za kosilo. In to je kar prav, kajti dolgo se vleče čas od zajtrka do kosila, ki je šele ob dveh popoldne. Toda zdaj smo še pri zajtrku. Nekaterim kar ni šlo po grlu tako zgodaj zjutraj. Četudi je bila kdaj slanina na vrsti ali sir. Le čaj je bil vsakomur dobrodošel. A tako je bilo samo prvo jutro. Naslednja jutro je bilo vse dobro, samo, da se je kadilo iz kotla in da je kuhar segel z zajemalko čim globlje. Svež zrak, zdravo spanje pod šotorom in naporen delovnik, vsa ta dejstva odprejo apetit še takšnemu zbirnežu.

Po zajtrku so romale porcije nazaj v šotore, vojaki pa v zbor. Prvič res niso bili vsi kot iz škatlice, kar se za vojaka spodobi, a komandant enote kapetan I. klase Nikola Sporčić je kaj kmalu zlikal svojo vojsko do takšne mere, da bi lahko šli za manekene. Njegovo ostro oko je v jutranjem pregledu med razmaknjenimi vrstami iskalo vsak las, ki je silil čez predpisano mero in noben po kavbojsko pripasan opasač mu ni ušel. Ja, človek se kar nekako težko privadi

Pred kantino je bilo vedno živahno

Koliko je v zajemalki, to je zdaj vprašanje ...

povsem drugačnega načina življenja, za razliko od tistega, kakršnega je živel še prejšnji dan. A kar se mora, ni težko, pravijo vojaki in tako je tudi bilo. Ko enkrat postaneš vojak, to tudi ostaneš, čeprav nisi vsak dan v vojašnici. Tudi za strojem v tovarni ali v uradu si vojak. Nič se v bistvu ne spremeni. Vse nosiš v sebi, kar je potrebno za izpolnjevanje dolžnosti. Takšne vojaške vaje pa te samo fizično prestavi v vojaški tabor, živeti se moraš v vojne razmere. To pa tudi ni bilo težko, saj so fantje vedeli, da vaje ne bodo trajale dolgo in moj sosed v šotoru je dejal, da bo vzdržal, pa če bi moral vsako jutro za zajtrk peš do Ljubljane in nazaj.

Jutranji pregled je za vojaka nekaj takega, kakor za vsakogar, ki se zjutraj, predno odide v službo, še enkrat

pogleda v ogledalo, če je počesan in če je vse v redu. Potem pa na delo. Enote se razdelijo, vsaka ima svojo nalogo.

Toda preden vsi odidejo, je še na vrsti najbolj svečan del dneva. Zjutraj se z novim dnem dvigne visoko na stebel naša zastava. Vse, kar je takrat v taboru, obstane in pozdravi zastavo, ki se v grobni tišini vzpenja na najvišji vrh. To je pozdrav vsemu, za kar ti fantje živijo in delajo, je pozdrav tudi tistim, ki so vse to že storili in služijo za vzgled, in je pozdrav za vse tisto, za kar se bo še treba boriti. To je trenutek svečanosti, ki se z besedami ne da opisati. To je treba doživeti.

Ena od enot je krenila na polje. Naloga je razumljiva. Treba bo osvežiti spomin, kako se naredi minsko polje. Načinov je več, treba je

znati vse. In to dobro znati saj pravijo, da ravno pri njih in eksplozivnih ga lah »inženirac« polomi sa enkrat. Za drugič je že poznano. Toda to ni tako do. Če človek pozna stvari, s katerimi ima opravka, je za polovico lažje. Z to je treba znanje venon obnavljati, saj ni nihče teh fantov, ki so tisto jutro stali pred posejanim mskim poljem, pozabili bes svojega vrhovnega komandanta tovariša Tita, ki je jal, da je treba delati, kor da bo vedno mir, a pravljati se je treba, ka da bo jutri vojna.

S takšnimi mislimi so fantje zagrizli v zemljo sejali vse vrste min pod leno trato sočnega savinjskega travnika. Sovražnik si moral zapomniti, kod je dil in kako je bil sprejet. (se nadaljuje)

ŠENTJUR: GODBA VADI

Sentjurska godba na pihala deluje v okviru prosvetnega društva in glasbene šole, financira pa jo občinska kulturna skupnost. Kapelnik V. Videc je povedal, da vadi 22 godbenikov enkrat tedensko. Z vajami so precejšnje težave, ker dobršen del godbenikov izmensko dela v turnusih v različnih delovnih organizacijah, povrh pa je večina precej oddaljena od Sentjurja. Kljub tem težavam pa godba vadi in nastopa na vseh proslavah in prireditvah v občini in tudi zunaj nje v splošno zadovoljstvo poslušalcev. Za nadaljnji obstoj godbe je izredno važno, da vodstvo zelo smotorno skrbi za naraščaj. V glasbeni šoli se uči 6 učencev pihala in trobila. Razmerje v instrumentih ni najbolje, premalo je namreč tenorjev oziroma baritonov in basov. Kulturna skupnost je omogočila nabavo 18 novih instrumentov in nove uniforme vsem godbenikom.

E. Rečnik

STROJNA INDUSTRIJA
Šempeter v Savinjski dolinirazpisuje
prosto vodilno delovno mestoVODJE
oddelka montaže

Pogoji: srednja strokovna izobrazba ali VK delavec z vsaj 5 oziroma 8 leti uspešnih delovnih izkušenj.

Kandidate prosimo, da vložijo prijave v 15 dneh po objavi.

Lesno industrijski kombinat

SAVINJA
CELJEobjavlja
več prostih delovnih mest vTOZD Pohištvo Šempeter
za

KV DELAVCE lesne stroke

PK DELAVCE lesne stroke

NEPRIUČENE DELAVCE
(moške in ženske)

in prosto delovno mesto

KV KUHAR-ICE za enoto
družbene prehrane v Celju

Interesente vabimo, da se zglase osebno na sedežu TOZD Pohištvo Šempeter oziroma v splošno-kadrovskem sektorju delovne organizacije v Celju, kjer smo vam pripravljene dati vsa podrobnejša pojasnila.

OBJAVA
PROSTIH
DELOVNIH
MEST»GORENJE«
tovarna gospodinjstve opreme
VELENJEobjavlja
prosta delovna mesta:

1. REFERENTA
za strokovno izobraževanje
serviserjev
2. RECEPTORJA
v pensionu Vila Herbstein
3. KUHARJA
v pensionu Vila Herbstein
4. DAKTILOGRAFA

Kandidati za objavljena delovna mesta morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

- pod 1.: inženir ali dipl. inženir elektrotehnike jakega ali šibkega toka, z odsluženim vojaškim rokom
- pod 2.: dokončana srednja šola z znanjem nemškega in italijanskega jezika — delo se opravlja v popoldanskem času
- pod 3.: KV kuhar z večletnimi delovnimi izsušnjami v stroki in odsluženim vojaškim rokom
- pod 4.: dokončana dve ali štiri letna administrativna šola.

Kadrovsko-socialna služba podjetja sprejema ponudbe na objavljena prosta delovna mesta 5 dni od dneva objave.

Ljubljanska banka

PODRUŽNICA CELJE

VELIČINA DELA

Ne samo otvoritev pionirske hranilnice na osnovni šoli Slavka Slandra na Otoku v Celju, ki je že enainšestdeseta na širšem celjskem območju, temveč tudi druge prireditve v mesecu varčevanja, zlasti za prvo srečanje mladih hranilničarjev iz vse Slovenije, ki je bilo sicer v okviru Jugoslovanskih pionirskih iger, vendar pod pokroviteljstvom Ljubljanske banke, podružnice Celje, so potrdile izredno aktivnost celjske podružnice Ljubljanske banke. In ne samo to — dale so tudi priznanje za njeno uspešno delo.

Po besedah glavnega direktorja celjske podružnice Ljubljanske banke Zdravka Trogarja in učenke osnovne šole v Podčetrtku Anice Jugove povzemo, da imajo pionirske hranilnice na širšem celjskem območju že petnajstletno tradicijo. Začetki segajo v 1959. leto, ko je takratna celjska združna hranilnica in posojilnica začela ustanavljati takšne hranilnice v šolah. Žal je to delo, razen na osnovni šoli v Podčetrtku, kmalu zamrlo. Nov polet je ta aktivnost dobila po zaslugi celjske Kreditne banke v letu 1969 izrečen razmah pa po letu 1971, ko je prišlo do združitve tega celjskega denarnega zavoda z Ljubljansko banko. Medtem ko je bilo 1969. leta vključenih 8 pionirsko varčevanje v šolah 184 učencev, je sedaj samo na celjskem območju že 61 takšnih hranilnic z več kot 10.000

mladimi varčevalci! Tretjina vseh šoloobveznih otrok na celjskem območju varčuje v svojih hranilnicah!

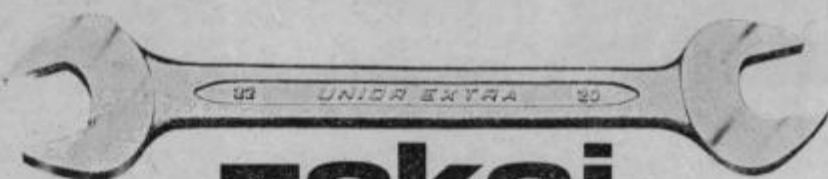
Prizadevanja so rodila veličino. Veličino, po kateri se zdaj gledujejo mnoge šole, republike, prosvetni delavci in drugi. Celjsko območje v tem pogledu močno prednjači pred drugimi.

Celjsko srečanje mladih hranilničarjev Slovenije je dalo verno sliko izvensolske dejavnosti. Lepo in prijetno je bilo gledati otroke, ki so prihajali k govornišnemu odru in poročali o svojem delu. O svojem velikem delu, prizadevnosti...

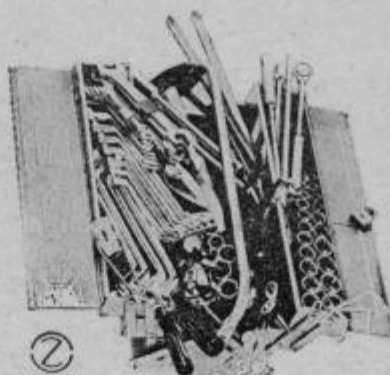
Enako tehtno in zavzeto pa je beseda tekla tudi na posvetu mentorjev pionirskih hranilnic, ki se je odvijalo istočasno z nastopom mladih hranilničarjev.

Tu so se med drugim zavzeli za enotno ime tej dejavnosti. Predlagali so, da naj se te hranilnice v vseh osnovnih šolah imenujejo pionirske hranilnice. Vrh tega so predlagali poenotenje poslovanja in ustanovitev sveta mentorjev tudi pri centrali Ljubljanske banke.

In še en sklep, ki ga ne smemo prezreti. Na posvetu mentorjev so sklenili predlagati Jožeta Brileja, direktorja osnovne šole v Podčetrtku in Aleksandra Videčnika, direktorja Celjske mestne hranilnice, za nosilca zlatega znaka Zveze prijateljev mladine Slovenije.

zakaj UNIOR-EXTRA zato:

ker pomeni Unior extra najpopolnejši izbor orodij za poklicno delo in domačo uporabo, ki bo zadovoljil vsakogar

ker so orodja Unior extra izdelana iz visoko kvalitetnih materialov in po najodobnejših tehnoloških postopkih

ker z nakupom orodij Unior extra po ugodni ceni dobite visoko kvaliteto

ker za vsa orodja velja 3-letna garancija

Ali so orodja Unior extra že na vaših prodajnih policah?

Orodja Unior extra testiramo na Zavodu za raziskavo materiala in konstrukcij v Ljubljani.

KOVAŠKA INDUSTRIJA ZREČE

SUI delo

**VZEMITE
SVOJ
MILIJON!**

**12 TEDNOV-
12 MILIJONOV
ZA BRALCE
itd!**

**ČE UGANETE VSAJ
3 ŠTEVILKE, PREJMETE
LEPO KNJIGO**

**ZA TISTE PA, KI BODO AKCIJO
ILUSTRIRANEGA TEDNIKA DELA SPREMVALI
VSEH 12 TEDNOV:**

**VELIKA NOVOLETNA
SUPER NAGRADA**

IZPOLNITE KUPON, VZEMITE SVOJ MILIJON!

Kar tako milijonov, seveda starih, ne dajemo. Treba se bo malce potruditi. Sprašujete, kaj vam je storiti. Vsak teden objavlja ITD razpredelnico s 25 številkami. Vaša naloga je, da obkrožite 5 števil, ki jih seveda sami izbirate. Držite pesti, da bo kombinacija, ki jo vsak teden izžrebajo v uredništvu ITD taka, kot ste jo napisali VI.

**12 TEDNOV-
12 MILIJONOV
ZA BRALCE
itd**

MALI OGLASI

ZA OGLASE OBJAVLJENE POD OZNAKO (SIFRO), NEMAMO NASLOVA! ZANJE NAPISITE PISME NO PONUDBO, KI JO ZAPEČATE NO V PISEMSEKEM OVITKU IN Z OZNAČBO SIFRE — OZNAKE NA OVITKU, PRINESITE ALI POSLJITE V NAS OGLASNI ODDELEK, KJER JO BO DVIGNIL PRINASELEC OGLASA, S TEM PA BO PREVZEL TUDI VSE NADALJNE INFORMACIJE. ZATO NAPROSAMO, DA OD NAS NE ZAHTEVATE NASLOVA.

S SPREJEMANJEM OGLASOV ZAKLJUČIMO VSAK PONEDELJEK OB 12. URU HKRATI OBVEŠČAMO VSA PODJETJA IN POSAMEZNIKE, DA NE POSREDUJEMO PREKLICOV ZA ZDRAVSTVENE IZKAZNICE IN OSTALE OSEBNE LISTINE, KI JIH PREKLJUČUJE LE URADNI LIST SRS LJUBLJANA, VESELOVA II IN ZVEZNI LIST BEOGRAD, JOVANA RISTIČA I

PRODAM

TELEVISIONAR KK, brezhiben, prodam za 1.000 dinarjev. Fidler, Breg 20, Celje (pri kapucinski cerkvi).

SADNA DREVEŠKA oddajamo vsak delavnik v Velenju od 20. do 30. X. (nasad pri tovarni IGE v Saleku) po 30. X. pa doma v Sentilju. Drevesnica Jelen, Sentilj pri Velenju.

STEDILNIK »Gorenje« levi, dobro ohranjen, zelo poceni prodam. Mariborska cesta 210/A.

MANJSE posestvo s hišo, gospodarskim poslopjem dam v najem ali prodam. Do postaje 20 minut. Ponudbe pod »LEPA PRILOŽNOST«.

FIAT 750 letnik 1964, karamboliran, prodam. Oglede mogoče vsak dan od 15. do 18. ure. Jože Hauptman, Babno 19, Celje.

GARAŽO prodam v centru mesta. Informacije po telefonu 21-893 popoldne.

REZERVNE DELE za BMW 700, prodam. Anton Golavšek, Ulica bratov Vošnjakov 28/C.

STROJ za brizganje plastičnih mas 45 g, prodam ugodno. Telefon 063-85253.

VW 1300 model 1972 prodam. Telefon dopoldne 252-17, Celje.

SPALNICO, dobro ohranjeno z vložki in pomivalno korito, prodam. Jožica Stilič, Celje, Kovinarska 10.

FIAT prodam ugodno. Hermína Kolar, Kovinarska 16, Celje.

SPACEK — letnik 1972, dobro ohranjen, ugodno prodam. Oglede vsak dan od 16. do 18. ure. Trauner Vlado, Na zelenici 4, Celje.

RENAULT R — 4 EXPORT, prodam. Ivan Gobec, Celje, Na zelenici 4.

ELEKTRICNI STEDILNIK APPOLO, poceni prodam. Zvone Cepuš, Celje, Nušičeva 5.

ZASTAVO 750 letnik 68, pro-

dam. Storman, Sentrupert 24, Gornjsko.

SIMCO 1000 GIS, letnik 1968, dobro ohranjeno ugodno prodam. Vinko Smajs, Velenje, tel. 85-003.

FIAT 124 letnik 1970, garažiran, zelo dobro ohranjen, prevoženih 43.000 km, prodam takoj. Cena ugodna. Telefon 063-21-325 — popoldne.

IZVRSTNA JABOLKA — lepa, prodam poceni. Naraks, Loče 9, Smartno v Rožni dolini.

KADET KARAVAN, starejši, registriran, prodam delno tudi na ček. Creskova 33, Strmec — pri Vojniku.

AVTO AVSTIN 1300, letnik 1970, ugodno prodam. Vprašati na Trubarjevi 46, Celje, popoldne.

FIAT 750, zelo dobro ohranjen, ugodno prodam. Informacije vsak dan ob 18. Stane Krajnc, Celje, Nušičeva 6.

KOPALNO PEC na trdo gorivo prodam zaradi selitve. Rudolf Macarol, Cankarjeva ulica 3/I, Celje.

PRASIČA, 115 kg težkega, prodam. Alojz Maček, Babno 7, Celje.

NOVA DVODELNA OKNA — 4. kom., 150 x 100 cm, prodam. Janez Stancer, Vojnik 235.

SKODO 1000 MB — 66, dobro ohranjeno, prodam za 7000 dinarjev. Informacije na domu vsak dan od 10. do 14. ure. B. Gartner — Ljubljanska 26, stanovanje 14, Celje.

MOPED — brez izpita, dobro ohranjen, prodam. Vprašati od 14. do 15. ure pri Jože Sevšek Prešernova 14.

JABOLKA — bobovec, obrabna, prodam po 1.50 din za kilogram. Nova vas 5 — Sentjur.

ZASTAVO 750, letnik 65, pregledan in registriran do aprila 75, ugodno prodam. Maks Krajnc, Zavrh 24, Smartno v Rožni dolini.

KUPIM

TRAKTOR »Tiger« ali »Valsodana« do 24 KM, dobro ohranjen, kupim. Ponudbe pod »TRAKTOR«.

GARAŽO kupim Na zelenici, ali njeni bližini, ali zamenjam za garažo ob Vruncovi ulici. Stane Jurko, Na zelenici 8, Celje.

ENOSTANOVANJSKO HISO ali dvosobno stanovanje tudi v starem delu mesta, kupim. Samo resne ponudbe oddajte pod »PLACAM V GOTOVINI«.

KOLENCASTO GRED za FIAT 1100 R, lahko tudi tretje brušenje, kupim. Franc Lončar, Dolarjeva 18.

KOPALNO KAD dolžine 105 cm, kupim. Bregar, Kersnikova 30, Celje.

ZAPOSILITEV

OTROKA vzamem v dopoldansko varstvo. Ponudbe pod »JESEN«.

ZA DOPOLDANSKO varstvo otroka iščem žensko. Ponudbe pod »POLULE«.

STAREJŠA ZAKONCA iščeta gospodinjo, najrajši upokojenko, za pomoč v gospodinjstvu. Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe pod »BLIŽINA CELJA«.

MLAJŠO DELAVKO sprejem takoj. Tomažin, Celje, Tomšičev trg 17.

PISANJE NA STROJ sprejem na dom. Ponudbe »STROJNO PISANJE«

DEKLE za gostilniška dela sprejem. Hrana in stanovanje v hiši. Gostilna Cimperman, Polzela.

VSA SLIKARSKA in plesarska dela, tudi za okolico Celja in izven izvršujem. Cene solidne. Po 1. novembru še ceneje — 15 odstotkov. Slikarstvo — pleskarstvo Franc Stumberger, Celje, Mariborska 44/a.

ZA RESNEGA, mirnega delavca iščemo ogrevano in opremljeno sobo v Zalcu ali bližnji okolici. Ponudbe pošljite na »Minervas Zalec«.

STANOVANJA

SOBO v Celju ali bližnji okolici iščem. Ponudbe pod »SKROMEN«.

ZDRAVNIŠKI zakonski par nujno išče stanovanje za dobo najmanj enega leta v Celju. Najemnino sta pripravljena plačati vnaprej, oziroma po dogovoru. Zglašite se na telefon številka 25-100, soba 303, od ponedeljka naprej po 18. uri.

VELIKO SONČNO SOBO, oddam dvema dijakinjama. Kopitarjeva 2/I (pri gimnaziji).

OPREMLJENO ali neopremljeno sobo s souporabo kopalnice iščem, v Celju. Ponudbe pod »KLJUČAVNICAR«.

DEKLE sprejem na stanovanje. Mariborska cesta 176.

OPREMLJENO SOBO v Celju iščem. Ponudbe pod »AVTOMEHANIKA«.

DIJAKINJI oddam sobo. Ponudbe pod »V CELJU«.

UPOKOJENKA išče sobo s kuhinjo ali večjo sobo za pomoč v gospodinjstvu ali za hišnico. Ponudbe pod »POSTENA«.

LEPO SOBO oddam intelektualcu. Ponudbe pod oznako »PRILIKA«.

MAMICA z otrokom nujno išče prazno sobo v Celju ali v smeri proti Vojniku. Ponudbe pod »ZAPOSLENA«.

HISO v Vojniku prodam. — Sempeter 89 v Sav. dolini.

MLADINSKA KNJIGA CELJE

sprejme

VEČ AKVIZITERJEV za prodajo knjig in revij v Celju in okolici

Možna je tudi honorarna zaposlitev upokojenecov, študentov in drugih.

ZIDANICO, sadovnjak, center Vinskega vrha, prodam. Zglašite se pri Rožman na št. 37.

HISO z nekaj zemlje v Pečovniku pri Celju, prodam. Cena po dogovoru. Stanko Simončič, Breg 43, Celje.

RAZNO

DOSTAVLJAM kakovostno mivko na območje Celja — 3,5 m³ po 800 din. Prilinc Ferdo, Cesta ob Dravi 22, Maribor.

WARTBURG s 56.000 KM, menjam za kombi ali poltovorni avto do 1500 kg nosilnosti. Ponudbe pod »WARTBURG«.

Komisija za kadre pri

Osnovni šoli »MARJANA NEMCA« RADEČE

objavlja
prosto delovno mesto

RAČUNOVODJE

POGOJI:
— srednja izobrazba
— 5 let delovnih izkušenj

Prijave pošljite v 15 dneh po objavi razpisa komisiji za kadre pri Osnovni šoli »Marjana Nemca« Radeče.

TRG. PODJETJE

Vse za dojenčke

IN ZA OTROKE DO 13 LET

Pred odhodom na pot vedno

KAVA merx

Vzgojno varstveni zavod Šentjur pri Celju

objavlja
naslednji prosti delovni mesti:

1. OTROŠKE NEGOVALKE za nego in vzgojo dojenčkov v jaslih
2. VARUŠKE

POGOJ:
pod 1.: končana srednja medicinska šola ali druga enakovredna šola.

Nastop službe takoj, stanovanje po dogovoru.

POGLEJMO NAOKROG

PREBOLDSKI JAMARJI 310 METROV V ZEMLJO

Minuli teden so jamarji iz preboldskega kluba Crni galeb proslavili petletnico svoje dejavnosti.

Pred petimi leti je pet entuzijastov ustanovilo ta klub. Začeli so brez raziskovane opreme, brez potrebnega denarja in brez prostorov, kjer bi se lahko zbirali in načrtovali svoje delo. Z dobro voljo in nenehno aktivnostjo pa so zabeležili izredne uspehe na področju jamarske dejavnosti. Danes imajo svoje prostore, izpopolnili so opremo, med svoje največje uspehe pa lahko nedvomno štejejo to, da jim je v borih petih letih uspelo pridobiti kar 50 stalnih članov.

In kakšne uspehe so preboldski jamarji zabeležili pri raziskovanju kraških jam na našem območju? Dokumentirali so preko 100 jam, odkrili najlepšo jamo na našem območju — Stabirnico, dosegli v Klemenškovem peklu na Podoljševih globinski rekord — 310 metrov, so se spuščali v brezna na Kozjanskem...

Skratka zabeležili so takšno dejavnost, s kakršno se lahko pohvali le redko katero društvo na našem območju. Le želimo si lahko, da bi s takšno dejavnostjo še nadaljevali.

Franc Ježovnik

Ribe najbolj prijemljejo popoldne! Set sem dopoldne, popoldne začetnik, kar se ribolova tiče. Ribe najbolj prijemljejo na kruh, žgance in druge zmesi (receptov je toliko kot ribičev) — v mislih imam seveda krape. Izbral sem navaden amerizova kruh — svež seveda. Zena je doma pripravljala olje, česen in peteršilj. Družna je imela polna usta slin — od poželenja seveda. Prišel sem domov, olje smo zlili nazaj v steklenico. Ribiška palica je romala v kot do naslednjega dne. Krap najbolj prijemljejo ob središču! Grem v sredo, olje smo zlili spet nazaj v steklenico. Ker nisem registriran ribič, pač plačam za vsak dan posebej 33 dinarjev, kot tisti Nemeč ali Avstrijec s polno denar-

sem ujel prvo... r... S skupnimi močmi smo spravili plen na varno. Pomagalo je, kaže, da sem izumil pravo poslastico. Sosedje so me opazovali z neko čudno zavistjo, tak je pač ribolov. Odslej se nisem vračal brez ribe, vsaj ene. Sportno sem razkazoval najmanjšo vodno žival, plačeval dnevne karte in si pomiril živce. Zena me je posebej razumela, oprostil, zavaljo prisposodbe na matičnem uradu!

Bila je sobota. Spet sem za jezerom, tokrat zgodaj zjutraj, ves dopoldan... nič, ni kontrola. Ribe najbolj prijemajo popoldne, sem se spomnil. Hajdi, domov! Ura je pol štirih, zdaj bo pravi čas. Pičko poskakuje preko imenitno štrlečih skal, zasidral sem se

RIBIŠKI WATERGATE

nico mark in šilingov. Ta dva sta si kupila po več kart, pa saj to je normalno; prvi se je pripeljal kar v kombiju, drugi v mercedesu. Bila je sobota: uspelo mi je, ujel sem 600 gramskega lepega krapa. Za začetek kar lepo! Dobil sem pogum in naslednjega dne sem vzel s sabo sinova. Za vsak primer — v mislih sem imel 5 kilogramskega šmartinskega kralja krapov. Kdor je požrešen, dobi 500 gramskega juniorja! Gremo domov, nima smisla. Za vsak dan sem plačal 33 dinarjev kot tisti Nemeč...

Tekli so dnevi, napovedal sem vojno šmartinskim krapom. Zmagali so krap! Spet sem ustvarjal: malo bučnega kamna, malo koruznega zdroba, pet dg bele moke, dve žlici bučnega olja, ščepec vanilin sladkorja, dve žlici mleka, vse sem dočobra zmešal, vtaknil v polvitnil vrečko in hajdi na jezero. Kupil sem karto, opazoval starejše kolege in namakal krhko testo, ki bi ga še angelci jedli, ne pa samo šmartinske ribe. Iz sanj me je zbudila kontrola. Kot da se norčujejo iz mene, so mi pregledali vrečko, mrežo in namočeni trnek. Vse v redu! Prijel je. Lep, dvokilski šmartinski krap! Srce mi je utripalo kot na matičnem uradu, kjer

sredi ribičev. Vžem prvič, riba, vžem drugič — kilski krap, poizkusim tretjič — spet riba. Pa saj to je čudež! Kot meteor je bil pri meni čuvaj, prekršili ste pravilo — ujeli ste tri ribe. Pa kdo je rekel, da bom tudi vzel vse tri, lahko bi izbiral — ribe so bile žive in na varnem. Vzeti boste morali še eno karto ali pa očiti domov, sredi veselih — ribiških dogodkov! Se nekaj dni mi ni bilo jasno, kako je čuvaj videl moje tri prigarane in dobro plačane ribe, saj je bil v svoji hiši — oddaljeni najmanj 200 metrov. Ob odhodu mi je bilo jasno: tudi tu ne miruje stajna policija, ki uporablja vse načine in ne izbira sredstev za čuvanje zakonitosti. Škoda, da se ob tolikšnih dohodkih tako boji za vsako ribico! Ribolov mora biti športen — na eno palico, ne sme se loviti na... riba mora meriti določeno število centimetrov itd. itd. Dobro, vse še razumem, le to ne, da se ne zanesejo na poštenost ribičev (tudi ti imajo svojo moralno) in da uporabljajo metode CIA. Lahko bi izbruhla ribiška watergate.

Od tedaj so imele moje ribe še poseben priokus.

RAZOCARANI RIBIČI

LJUBEZEN PO SVETU

OTOK NOOTKA

Ko je angleški pomorščak in raziskovalec James Cook odkril tisoče otočkov pred kanadskim obrežjem, je bil tudi na otoku Nootka. Ta

krat je na otoku živele nad 2.000 Indijancev in takrat so s svojimi gibčnimi čolni odhajali na lov nad kite. Danes je na Nootki samo še

okoli 300 Indijancev in tudi kitov ne lovijo več. Postali so obrežni ribiči. Vendar kljub kristjanstvu so Nootka Indijanci ostali vražjeverni častilci totemov. Najbrž so kristjani zato da imajo mir pred belci, ki se dandanes ne smejo ostati na otoku, čim pade noč. V resnici ti preprosti ribiči še vedno verjamejo v moč bogov skritih v živalih, katerih najvišji bog je orel. Še danes gredo na lov, če kažejo znaki na totemih pravo lego. In tudi za ženitev so živali kot totemi izredno pomembna in usodna zadeva.

Ko se rodi otrok, morajo starši dobro gledati, katero žival bodo najprej videli. Če vidita mati in oče različni živali, za novorojenca nič dobrega ne kaže. Zato starša do take priložnosti ostaneta navadno skupaj in blizu. Ščasoma zve vsa vas, ves rod, v kakšnem znamenju je otrok rojen. Na noben način ne more biti poroke med dvema mladima, ki imata nasprotno toteme.

Nihče ne bo odobraval zakona, ki ga skleneta fant, ki je som, in dekle, ki je lastovka, kajti eno je riba, drugo je ptič. To dvojje ne gre skupaj. Najmanj gresta skupaj riba in galeb. Ljubezen dveh nosilcev nasprotnih totemov je mogoča le po naključju, če čarovnik (na sliki) v resnici ali sanjah vidi tako zblizanje, drugače pa takšna zveza pade na odgovornost obeh mladih zakoncev — če ju bi zasledovala nesreča, jima nihče ne bo pomagal, ker sta se uprla volji bogov.

OBSOTELJE - KOZJANSKO

VODE DEREJEJO

Deževje zadnjih tednov kot da ne pozna meja. Lije in lije takorekoč vsak dan. Vsak dan so na vrsti poplave. Ljudje so prestrašeni. Zlasti neugodne razmere so v Zgoršnjem in Spodnjem Obsotelju, nič bolje pa ni na Kozjanskem. V pokrajinah torej, ki se bore z odpravljanjem posledic potresa, kjer je vsak dan dragocen, kjer je na poljih še vedno koruza, korenje, kjer se vprašujejo, kdaj bodo lahko posejali žito in kdaj bo končno le prenehal dež.

Mestnijsčica, Sotla in Bistrica ter še nekateri manjši potoki so že večkrat preplavili polja, vendar je prav gotovo bilo najhuje minuli ponedeljek. Vodovje je stilo na dan že vse od Štor v smeri Smarja pri Jelšah, pone-

kod pa se je celo razlilo čez cesto. Celotno Spodnje in Zgornje Obsotelje je bilo v ponedeljek pod vodo, zlasti še predel Atomskih Toplic, kjer so poplave že običajna stvar. Gostje, ki so ob prestopu Sotle bili v prostorih toplic, so tako postali za nekaj ur neprosto voljni ujetniki vodne stihije. Celotna pokrajina je bila eno samo jezero.

V Sodni vasi je voda izpodkopala cesto in vdrla pod njo na drugo stran, zaradi česar obstaja resna bojazen, da se bo asfaltni trak srušil. Na Kozjanskem je resno ogrožala prebivalce Bistrica, ki je v Lesičnem prišla celo v prostore, nekoliko dvignjene stavbe, samopostrežne trgovine in bifeja.

Popolnoma nepredvidenega

gosta so dobili tudi v tih prostorih novega hla A kategorije v Rogoški Sotli, ki ga intenzivno dožudejo. Bližnji potok, maj sicer, je prestopil strugo se izlil na vse strani, na žalost tudi v kleti hotela, pomoč so prišli šmarski silci, ki so kmalu po deuri v ponedeljek že za s črpanjem.

Na vso srečo je voda za odtekat žele v dopoldanskem času, ko je nekoliko prehalo deževati. Razen kmetij in pa Atomskih silci, kakšnih večjih nezgod bilo, škoda pa bo prav tovo precejšnija. Vozili tudi avtobusi, ki so z nliko poguma bredli ponkar precej veliko vodo.

Milenko Str